

ՄԱՍԻՍ

ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

46ԴԴ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6 (2073) ԾԱԲԱԹ, ՓԵՏՐՈՒՄ 14, 2026
VOLUME 46, NO. 6 (2073) SATURDAY FEBRUARY 14, 2026

Պաշտոնաթերթ՝
Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցության
Արևմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Փոխնախագահ Վենսի Այցելութեան Գործնական Արդիւնքներէն Անդին

Ճէյ Տի Վենսի Երեւան ժամանումը նշանակալից իրադարձութիւն էր, երբ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով Ամերիկայի նախագահ կամ փոխնախագահ կ'այցելէր Հայաստան: Պաշտօնական ընդունելութեան, պատուիրակութիւններուն միջեւ բանակցութիւններու, քաղաքացիական միջուկային բնագաւառին մէջ համագործակցութեան համաձայնագրի ստորագրման եւ ապա համատեղ մամուլի ասուլիսէն ստացուած ընդհանուր տպաւորութիւնը եղաւ այն, որ երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւններու սերտացումը մտած է գործնական հանգրուան, որ կու գայ փոխելու Հարաւային Կովկասի աշխարհաքաղաքական պատկերը՝ Հայաստանը դարձնելով այն պատուհանը ուրկէ Միացեալ Նահանգները մուտք կը գործէ տարածաշրջան:

Նախագահ Պայտընի պաշտօնավարման վերջին օրերուն ստորագրուեցաւ Միացեալ Նահանգներու եւ Հայաստանի միջեւ ռազմավարական գործընկերութեան համաձայնագիր, սակայն կար մտահոգութիւն, որ այդ կրնայ մնալ թուղթի վրայ, երբ նոր վարչակազմը մուտք գործէ Սպիտակ Տուն: Յաջորդող իրադարձութիւնները եկան ցոյց տալու, որ նախագահ Թրամփի վարչակազմը ոչ միայն հաւատարիմ կը մնայ այդ համաձայնագրին, այլ եւ աւելի լայն ու ընդլայնուած ծրագիրներ մշակած է ու հետեւողականօրէն զանոնք կը դնէ գործադրութեան:

Այս այցելութեան ընթացքին յայտնի դարձաւ, որ Միացեալ Նահանգները առաջին անգամ ըլլալով Հայաստանին վաճառած է հետախուզական անօդաչու թռչող սարքեր: Այս պարագան ցոյց կու տայ, որ Ամերիկան պատրաստ է Հայաստանի հետ համագործակցութիւնը տարածել նաեւ ռազմական գետնի վրայ: Վերլուծաբաններու մօտ սկսած է ձեւաւորուիլ այն կարծիքը, որ Հայաստանի անվտանգութիւնը ու խաղաղութիւնը պէտք է դառնայ անընդհատ, որպէսզի «Թրամփի Ուղի» ծրագրին իրականացման համար նախատեսուող ներդրումները դրուին գործադրութեան:

Այստեղ փակագիծ մը բանալով արժէ հարց տալ, թէ արդեօ՞ք հետախուզական անօդաչու թռչող սարքերու փոխնախագահին առ-

Շար.ը էջ 6

Այսօր Հայաստան-ԱՄՆ Գործընկերութեան Նոր Սկիզբ Կը Դրուի. Ուաշինկթըն Հպարտ է Երեւանի Հետ Համագործակցութեամբ. Երեւանի Մէջ Յայտարարեց ԱՄՆ Փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս

Հայաստանի ու ԱՄՆ-ի միջեւ գործընկերութեան համար նոր սկիզբ կը դրուի, եւ Ուաշինկթըն կը հպարտանայ Երեւանի հետ համագործակցութեամբ:

Այս մասին ըսաւ ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս՝ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի հետ համատեղ յայտարարութեան ժամանակ: «Խաղաղութիւնը չի կերտուիր զգոյշ մարզոց կողմէ, խաղաղութիւնը չի կերտուիր անցեալին, այն կը կերտուի ապագային: Հայաստանի վարչապետը, աշխատելով իմ եւ նախագահ Թրամփի հետ, մենք միասին Հայաստանի համար ոչ միայն խաղաղութիւն կը կերտենք, այլ նաեւ կը բարգաւաճինք ԱՄՆ-ի հետ միասին: Այսօր մենք կ'ուզենք յայտարարել այնպիսի բաներու մասին, որոնք առանց Ձեր առաջատարութեան, յանձնառութիւններուն, ինչպէս նաեւ ԱՄՆ նախագահի առաջնորդութեան հնարաւոր չէին ըլլար: Համոզուած եմ, որ այսօր Հայաստանի ու ԱՄՆ-ի գործընկերութեան համար նոր սկիզբ կը դրուի», - ըսաւ ԱՄՆ փոխնախագահը:

ԱՄՆ կը նախատեսէ Հայաս-

Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահը եւ Հայաստանի վարչապետը համատեղ մամուլի ասուլիսի ընթացքին

տանին փոխանցել հետախուզական ԱԹՍ-ներ, համատեղ ասուլիսի ժամանակ յայտնեց ԱՄՆ փոխնախագահը:

«Նախագահ Թրամփի շատ լաւ գիտէ, որ խաղաղութիւնը ապահովելու լաւագոյն ձեւը ռազմական լաւագոյն արհեստագիտութիւննէ-

րու տարածումն ու տեղադրումն է: ԱՄՆ հիմա 11 միլիոն տոլարի Շար.ը էջ 6

Firebird-ը Եւ ԱՄՆ Կառավարութիւնը Կը Յայտարարեն Հայաստանի Մէջ ԱԲ Մեծ Նախագիծի 2-րդ Փուլի Մեկնարկի Մասին՝ 2026-ին Ջայն Հասցնելով 4 Միլիառ Տոլարի

Firebird-ի համահիմնադիրներ Ռազմիկ Յովակիմեան եւ Ալեքսանդր Եսայեան Փաշինեանին ու Վենսին կը ներկայացնեն իրենց ծրագիրները

ԱՄՆ-ի մէջ տեղակայուած արհեստական բանականութեան (ԱԲ) ամպային արհեստագիտութիւններու եւ ենթակառուցուածքներու Firebird ընկերութիւնը յայտարարեց իր ԱԲ գերհամակարգչային մեծ անախագիծի երկրորդ փուլին մասին՝ ստանալով ԱՄՆ արտահանման արտօնագրման եւ կարգաւորող մարմիններու հաստատումը Հայաստանին չաւելեալ 41,000 NVIDIA GB300 GPU-ներու վա-

ճառքի եւ մատակարարման համար:

Ընդլայնուած քլաւթերը նշանակալի ձեռքբերում է, որ Հայաստանը կը դասէ աշխարհի հինգ խոշորագոյն ԱԲ GPU քլաւթերներու շարքին: 4 միլիառ տոլար արժողութեամբ այս նախագիծը կը հանդիսանայ երկրին պատմութեան մէջ արհեստագիտական ոլոր-

Շար.ը էջ 6

Ճէյ Տի Վենս Յարգանքի Տուրք Մատուցեց Հայոց Ցեղասպանութեան Ձոհերու Յիշատակին

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրին մէջ յարգանքի տուրք մատուցած է Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին:

ԱՄՆ փոխնախագահը Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու յուշահամալիր այցելած էր տիկնոջ՝ Ուշա Վենսի հետ:

«Հայաստանի վարչապետին հետ քննարկած ենք հայ գերիներուն հարցը»: Փետրուար 11-ին Պաքու մեկնելէն առաջ «Զուարթնոց» օդակայանին մէջ ըսած է ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս:

Լրագրողի հարցումին՝ արդեօք կը պատրաստուի՞ հայ գերիներու ազատ արձակման հարցը քննարկելու Պաքուի մէջ, Վենս արձագանգած է. «Այդ հարցը անկասկած պիտի բարձրացուի: Մենք շատ լաւ յարաբերութիւններ ունինք ինչպէս Հայաստանի վարչապետին, այնպէս ալ Ատրպէյճանի նախագահ Ալիեւի հետ: Ես երէկ լսեցի, թէ ինչպէս վարչապետը ըսաւ, որ ինքը լաւատես է խաղաղութեան պայմանագրի հարցով՝ հաշուի առնելով, թէ ուր ենք մենք հիմա՝ համեմատած քանի մը ամիս առաջուայ հետ: Այնպէս որ, մենք անշուշտ պիտի բարձրացնենք շարք մը թեմաներ, բայց կը կարծեմ, թէ մենք պիտի շարունակենք շատ յաջող աշխատիլ թէ՛ ատրպէյճանցիներուն, թէ՛ հայերուն հետ»:

Լաւրովի «Կարմիր Գծերը» Եւ Սիմոնեանի Ռուսական «Ամորտիզատորը»

ԳՈՌ ԱՐՐԱՅԱՍԵԱՆ

ՀՀ ԱԺ նախագահ Ալէն Սիմոնեանը Մոսկուայում փորձում էր դիւանագիտական «ամորտիզատոր» ստեղծել, որը կոչուած է մեղմելու ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենսի՝ Հայաստան կատարուող այցից ՌԴ-ում նոր սրացումները:

ՀՀ ԱԺ նախագահ Ալէն Սիմոնեանը ՌԴ կատարած պաշտօնական այցի շրջանակներում երկու կարեւոր հանդիպում է ունեցել. մէկը՝ ՌԴ Դաշնային խորհրդի նախագահ Վալենտինա Մատվիենկոյի, միւսը՝ ՌԴ արտգործնախարար Սերգեյ Լաւրովի հետ: Եթէ Մատվիենկոյի այցին վերաբերող տեղեկատուական ֆոնը բաւական ստանդարտ էր, արարողակարգային, ապա Լաւրովի հետ հանդիպումը կարելի էր բնորոշել որպէս «թանկ», որտեղ գոյգերից ամէն մէկը մտածում էր ոչ թէ պարի էսթետիկ կողմի մասին, այլ փորձում ուրիշը թելադրող լինել: Նրանց հրապարակային երկխօսութեան ժամանակ կողմերը խօսում էին տարբեր, նոյնիսկ հակադիր նարատիւային կողերով: Լաւրովն իրեն յատուկ սառնասրտութեամբ եւ ուղղախօսութեամբ գծեց Ռուսաստանի ներկայիս «կարմիր գծերը»: Օրինակ, Մոսկուայի համար Հայաստանի եւրոպական ձգտումներն իրենք չեն ընկալում որպէս ինքնիշխան ընտրութիւն կամ ժողովրդավարական շարիք, այլ՝ իրենց «ուղղակիարական պարտութեան» գործիք Արեւմուտքի ձեռքին: Լաւրովի հոնորարականութիւնը

ԼԱՎՐՈՎԻ «ԿԱՐՄԻՐ ԳԾԵՐԸ» ԵՎ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ ՌՈՍՍԱԿԱՆ «ԱՄՈՐՏԻԶԱՏՈՐԸ»

նր յստակ էր. Հայաստանը պէտք է ընկալի իրեն որպէս Ռուսաստան-Արեւմուտք կրողը հակամարտութեան դրուագային դերակատար, որտեղ չէզոքութիւն չկայ կամ մեզ հետ էք, կամ՝ մեզ պարտութեան մատնել ցանկացողների, հետեւաբար՝ թշնամի:

Լաւրովի յայտարարութիւնը, թէ ԵԱՏՄ-ն ու ԵՄ-ն «աշխարհայեացքային առումով անհամատեղելի» են, հնչում էր գրեթէ վերջնագիր: Սակայն Երեւանի ընկալումներով՝ սա ուղղակի աշխարհայեացքական գոյգարում է: Երբ Ռուսաստանը 2020-2023թթ. Հայաստանի դէմ ատրպէյճանական ագրեսիաների փուլում հրաժարուեց յստակ ճանաչել Հայաստանի արեւելեան սահմանները, նա փաստացի փշրեց իր հետ կապուող անվտանգային վստահութեան վերջին նշույլները: Հրաժարուելով երկկողմ պայ-

մանագրային եւ ՀԱՊԿ պարտաւորութիւններից՝ Մոսկուան ինքը ստեղծեց անվտանգային վակուումը, որը Հայաստանը փորձում է լցնել այլ միջոցներով:

Ինչո՞ւ հէնց Ալէն Սիմոնեանը: Լաւրովը հանդիպեց մի ֆիզուրի հետ, որը թէեւ պաշտօնական աստիճանակարգում չի որոշում երկրի արտաքին քաղաքական կուրսը, սակայն իշխող քաղաքական ուժի ամենազոգեցիկ, միաժամանակ՝ ամենաընդգծուած «հակառուսական» ձայներից մէկն է: Սա Մոսկուայի դասական հնարքն էր՝ ուղերձը հասցնելու հէնց «թիրախին» եւ ստուգել իշխանական էլիտայի դիմադրողականութիւնը:

Սիմոնեանն, իր հերթին, Մոսկուայում կատարեց դիւանագիտական «ճնշման ստուգում»: Նրա հաւաստիացումները՝ ԵԱՏՄ-ին հաւատարիմ մնալու եւ Ռուսաստա-

նին որպէս դաշնակից ընկալելու մասին, ունէին «տեխնիկական» բնույթ: Դա փորձ է՝ ժամանակ շահելու եւ ռուսական հնարաւոր տնտեսական «մահակը» կանխելու համար, քանի դեռ Երեւանը փնտրում է աւելի յուսալի «զրահաբաճկոն», քանի դեռ պարզ չէ՝ ինչպէս ուկրաինական թնճուկը կը լուծուի, եւ լուծուելուց յետոյ ինչպիսին կը լինի ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի քաղաքականութեան հատուածը Հարաւային Կովկասում: Այս պայմաններում Սիմոնեանը, փաստացի, «կրակը վերցրեց իր վրայ»՝ փորձելով ցոյց տալ, որ Երեւանը դեռ պատրաստ է խօսել, նոյնիսկ, եթէ այդ խօսակցութիւնը չի շեղնում է փակուղի:

Լաւրովի տոնայնութեան ներքը կապուած է ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենսի՝ Երեւան սպասուող պատմական այցի հետ, չնայած՝ նա ուղղակի այդ մասին չի խօսում: «Տարօրինակն» այն է, որ տարածաշրջան ներխուժում է ԱՄՆ-ն, TRIPP-ի երաշխաւորը դառնում է ԱՄՆ-ն, տարածաշրջանային կոմունիկացիոն հանգոյցների կառավարչի ֆունկցիան Մոսկուայից խլում է Ուաշինկթոնը, բայց Լաւրովն իր խօսքում թիրախաւորում է ՆԱՏՕ-ն: Դա լաւագոյն միջոցն է՝ խուսափելու Ուաշինկթոնին թիրախաւորելուց, քանի դեռ նրանից սպասելիքներ ունեն ուկրաինական խնդիրն իրենց օգտին լուծելու

Շար.ը էջ 15

Թուրքիան Դժգոհ Է Ատրպէյճանի Եւ Հայաստանի Հետ «Կարգավիճակի Նոյնականացումից»

ՎԱՐՐԱՍ ԱԹԱՆԵՍԵԱՆ

Փետրուարի 8-ին կայացել է Թուրքիայի եւ Ատրպէյճանի արտաքին գործերի նախարարներ Հաքան Ֆիդանի եւ Ջէյհուն Բայրամովի հեռախօսազրոյցը: Այդ մասին Ատրպէյճանի ԱԳՆ պաշտօնական տեղեկատուութիւնը ժլատ է. գրուցակիցները «քննարկել են երկկողմ շարաբերութիւնների, հայատրպէյճանական կարգաւորման, տարածաշրջանում լարուած իրավիճակի հետ կապուած եւ երկկողմ հետաքրքրութիւն ներկայացնող այլ հարցեր»:

Ատրպէյճանի նախագահի աշխատակազմի հովանու ներքոյ գործող «Ատլաս» վերլուծական կեդրոնի ղեկավար Էլիսան Շահինօղլուն կարծում է, որ «փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող հարցերի» շրջանակում Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարին «հետաքրքրել է ԱՄՆ փոխնախագահ Վենսի Պաքու այցը», իսկ Բայրամովը «հետաքրքրուել է Ռեջեփ Թայիփ Էրտողանի Սաուդեան Արաբիա եւ Եգիպտոս այցելութեամբ»: Եթէ այս տպաւորութիւնը հիմքեր ունի, ապա կարելի է, թերեւս, արձանագրել, որ իրանի շուրջ եւ տարածաշրջանի անվտանգային ճարտարապետութեան վերաբերեալ Թուրքիայի եւ Ատրպէյճանի ընդկալումները «հակոտնեայ են» կամ առնուազն այս փուլում նոյնական չեն:

Axsios-ի տեղեկութիւններով, ԱՄՆ նախագահ Տանալտ Թրամփը փետրուարի 19-ին Ուաշինկթոն-

ում վերջերս իր անունով կոչուած՝ Խաղաղութեան ինստիտուտի նստավայրում «խաղաղութեան խորհրդի» առաջին նիստը գումարելու «նախապատրաստութիւններ է տեսնում»: Լրատուամիջոցի աղբիւրներն ասել են, որ «նիստին հրաւիրուել է աւելի քան վաթսուն երկիր»: Ցետիորհրդային տարածքի պետութիւններից հրաւեր է ուղարկուել «Ղազախստանին, Ուզպեքիստանին, Հայաստանին եւ Ատրպէյճանին»: Տաւոսում «խաղաղութեան խորհրդի» հիմնադրման արարողութեանը Թուրքիան ներկայացրել է արտգործնախարար Ֆիդանը:

Փաստացի ստացում է, որ Ուաշինկթոնում «խաղաղութեան խորհրդի» անդանիկ նիստը, որ ենթադրաբար նուիրուած կը լինի կազայում կայունութեան հաստատման եւ վերականգնողական ծրագրերի հաստատմանը, կը գումարուի ԱՄՆ փոխնախագահ Վենսի Երեւան եւ Պաքու այցից ոչ աւելի, քան մէկ շաբաթ յետոյ: Միացեալ Նահանգների նախագահի անձնական հեղինակութեան համար մեծ կարեւորութիւն ունեցող այդ խորհրդաժողովին Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի բարձրագոյն մակարդակով մասնակցութիւնն, ըստ ամենայնի, կախուած է Վենսի այցի արդիւնքներից:

Պաքուում Ալիեւ-Վենս բանակցութիւնների ո՞ր «չերտն է»՝ Թուրքիայի համար կարեւոր, որ Ֆիդանը «ներկայացրել է» Բայրամովին, այդ «անհանգստութիւնն» ինչպէ՞ս է փարատուել, փարատուել

է, թէ՞ Բայրամովն էլ իր հերթին «հակընդդէմ հայց է ներկայացրել եւ դժգոհել», որ էրտողանը Սէնտեան Արապիայի եւ Եգիպտոսի հետ անվտանգային միջավայր է ձեւաւորում՝ «անտեսելով Ատրպէյճանի ազգային շահերը»:

Թուրքիայի համար, անշուշտ, առաւել ձեռնտու կը լինէր, որ ԱՄՆ-ը տարածաշրջանային նոր ճարտարապետութեան քննարկմանը չներգրաուէր Ատրպէյճանին, իսկ Հայաստանն առհասարակ լինէր «գործընթացի սուբիեկտ»: ԱՄՆ նախագահը, մինչդեռ, հրապարակային քաղաքական դրսեւորումներում հետեւողականօրէն առանձնացնում է Հայաստանին եւ Ատրպէյճանին՝ երկու երկրներին գնահատելով նոյն չափորոշիչներով: Տնտեսական, առեւտրային եւ կոմունիկացիոն նախագծումներում, ինչ խօսք, Ատրպէյճանի ծաւալաքաշային կշիռն այլ է, բայց իրաւաքաղաքական «հաւասարումներում» Երեւանը եւ Պաքուն «հաւասարազօր գործակիցներ են»:

Դա արդէն իսկ անվտանգային, հայատրպէյճանական «խաղաղութեան միջավայրի» քաղաղրիչ է, որ պէտք է հասցուի ինստիտուցիոնալ ամրագրման մակարդակի: Խնդիր է, թէ եր՞բ եւ ինչ՞ ձեւաչափով հնարաւոր կը լինի հասնել ԱՄՆ հետ իրաւապայմանագրային գործընկերութեան: Ուաշինկթոնը Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի հետ առանձին «գործարք» կը կնքի, թէ՞ կը ձեւաւորի «եռեակ»:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ
ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$75.00, \$150.00 (First Class)
Canada \$ 250.00 (Air Mail)
Overseas \$400.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Ղարաբաղին Տեղահանուած Անձերու Ընկերային Աջակցութեան Ծրագրերու Դադրեցման Լուրերը Ոչ Միայն Սուտ Են, Այլեւ՝ Վտանգաւոր

ՀՀ աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարարի մամուլի քարտուղար Նուէր Կոստանեան Ֆէյսպուքի իր էջով գրառում կատարած է՝ նշելով, որ վերջին շրջանին որոշ քաղաքական ուժեր եւ ինքնակոչ պաշտօնեաներ ակնյայտօրէն զբաղուած են նախընտրական շահարկումներով եւ միտումնաւոր ապատեղեկատուութեան տարածմամբ՝ պետութեան կողմէ՝ Ղարաբաղին տեղահանուած հայրենակիցներու ընկերային աջակցութեան իբր դադրեցման վերաբերեալ:

Ըստ անոր՝ այս քարոզչական թեզերը ոչ միայն չեն համապատասխաներ իրականութեան, այլեւ վտանգաւոր են, քանի որ կը շահարկեն կեանքի դժուարին իրավիճակի մէջ յայտնուած անձերու ընկերային խնդիրները:

«Մեր հայրենակիցները ընկերային աջակցութեան ծրագրերը շարունակուած եւ ընդլայնուած են թէ՛ բնակարանային ապահովման, թէ՛ գբաղուածութեան, թէ՛ ընկերային աջակցութեան ուղղութիւններով:

«Մասնաւորապէս շարունակուած է Ղարաբաղից տեղահանուած ընտանիքները բնակարանային

ապահովման ծրագիրը, որը ընկերային պաշտպանութեան ոլորտի ամենամասշտաբային ծրագրերից մէկն է՝ շուրջ 2 միլիարդ տոլար պիւտձէով:

«Շարունակուած է նաեւ Ղարաբաղից տեղահանուած առանձին խմբերին տրամադրուող 30 հազար դրամ աջակցութեան միջոցառումը, որից օգտուած է 44 հազար անձ, կարիքաւոր ընտանիքներին ուղղուած հրատապ ընկերային աջակցութեան ծրագրի շահառու ընտանիքներին թիւը 6000 է. այս բոլոր ծրագրերի շրջանակում հայրենակիցները փաստացի եւ շարունակաբար ստանում են պետական աջակցութիւն՝ հակառակ ապատեղեկատուութիւն տարածողներին պնդումներին:

«Աւելին՝ շուտով կը մեկնարկեն նաեւ վարձակալութեան երկարաժամկէտ փոխհատուցման եւ հայրենակիցներին ինքնագբաղուածութեան խթանմանն ուղղուած նոր ծրագրերը:

«Ղարաբաղից տեղահանուած շուրջ 25 հազար անձ ներկայումս ունի պաշտօնական գբաղուածութիւն:», - կ'ըսուի պարզաբանման մէջ:

Շահարկումները, Որ Հոգեւոր Ծառայութիւնը Բանակին Մէջ Դադրեցուած Է, Եւ Չի Զեմ. Նախարարը Մանրամասնած Է Հրամանը

«Պաշտպանութեան նախարարի հրամանը փոփոխուել է, եւ փոխուել է ծառայութեան բնոյթը: Այն շահարկումները, թէ հոգեւոր ծառայութիւնը բանակում դադարեցուել է, ճիշդ չեն»: Ազգային ժողովին մէջ լրագրողներու հետ ձեպագրոյցին այս մասին յայտնած է պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան՝ յաւելելով, որ բանակին մէջ չի կրնար երկակի ենթակայութիւն ըլլալ:

Հարցումին՝ կրնա՞յ Պաշտպանութեան նախարարութիւնը առանց Գարեգին Բ.-ի հետ համաձայնեցնելու նման որոշում կայացնել, նախարարը պատասխանած է. «Հայաստանում բոլոր հիմնարկներն աշխատում են: Թող բողոքարկեն, դատարան դիմեն, եթէ այդպէս է: Ես չեմ կարծում, որ այդպէս է, համաձայն չեմ նրանց հետ: Իմ բոլոր գործողութիւններն իրաւաչափ են եւ տեղին»:

Պապիկեանի խօսքով՝ բանակին մէջ կրնայ շարունակուել հոգեւոր ծառայութիւնը, պարզապէս անոնք պէտք է ենթարկուին Զինուած ուժերու բարոյահոգեբանական վարչութեան:

Հարցումին, թէ կարգաւորած հռչակուած քահանաներուն 700

Պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան

հազար դրամ աշխատավարձ առաջարկուած է գնդերէց աշխատելու համար, Պապիկեան նշած է. «Ես հիմա աշխատավարձի չափ չեմ կարող ասել, բայց նախարարի հրամանը, որը մենք հրապարակել էինք, բացայայտում է, որ մենք կարող ենք պայմանագիր կնքել Հայաստանում Հայ առաքելական եկեղեցու հոգեւոր կրթութիւն ունեցող սպասաւորներին հետ, որպէսզի նրանք ծառայեն եւ կատարեն իրենց առաքելութիւնը»:

Յունուարին Հայաստան Այցելած Եւ 180 Հազար Զբօսաշրջիկներ

2026 թուականի Յունուարին Հայաստան այցելած է 179.409 գբօսաշրջիկ, ինչ որ աւելի է, քանի նախորդ տարուայ նոյն ամսուայ ցուցանիշը:

Այս մասին յայտնած է ՀՀ Զբօսաշրջութեան կոմիտէին: Կոմիտէին փոխանցմամբ՝ նախորդ տարի նոյն ժամանակահատուածին գբօսաշրջային այցելութիւններու թիւը կազմած է 139.482: Կը նշուի, որ ընթացիկ տարուայ Յունուարին դէպի Հայաստան աւելի շատ գբօսաշրջային այցելութիւններ գրանցուած են Ռուսաստանէն (41%), Վրաստանէն (12%) եւ Իրանէն (8%):

Մեր Նպատակը Սահմանադրական Մեծամասնութիւնն Է. ՔՊ Պատգամաւոր

Յունիս 7-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրութիւններուն, իշխող «Քաղաքացիական Պայմանագիր» կուսակցութիւնը մտադիր է սահմանադրական մեծամասնութիւն կազմել, այսինքն՝ 50+ տոկոսէն շատ աւելի մեծ թիւով ձայներ ստանալ:

«Մեզ համար Բ. ծրագիրը գոյութիւն չունի, մենք գնում ենք սահմանադրական մեծամասնութեան հետեւից», - «Ազատութեան» հետ զրոյցին ըսաւ իշխող կուսակցութեան պատգամաւոր Յասմիկ Յակոբեան՝ յաւելելով. «Մենք դրա համար ամէն ինչ արել ենք եւ շարունակելու ենք անել»:

Նոր Սահմանադրութեան ընդունման կամ սահմանադրական փոփոխութիւններու նախագիծը հանրաքուէի դնելու համար խորհրդարանը պէտք է որոշման նախագիծ ընդունի, որուն համար անհրաժեշտ է պատգամաւորներու ընդհանուր թիւի ձայներու առնուազն երկու երրորդը: Ըստ այդմ՝ իշխանութիւնը պիտի չկարենայ նախաձեռնել նոր Սահմանադրութեան ընդունում կամ փոփոխութիւններ, եթէ չունենայ սահմանադրական մեծամասնութիւն:

Այսինքն՝ Սահմանադրութեան նոր բնագիրը գրող ՔՊ-ին խորհրդարանին մէջ սահմանադրական մեծամասնութիւն ունենալը խիստ անհրաժեշտութիւն է նաեւ այս առումով:

Չնայած ընտրութիւններէն չորս ամիս առաջ կուսակցութիւններու նախընտրական վարկանիշներու մասին առաջիմ վստահելի հարցախոյզեր չկան, ՔՊ-ի մէջ համոզուած են՝ իրենք պիտի յաջողին ստանալ ընտրողներու ձայներուն մեծամասնութիւնը, քանի որ, ինչ-

Պատգամաւոր Յասմիկ Յակոբեան

պէս կը պնդեն, կատարած են 2021-ին տրուած ամենակարեւոր՝ խաղաղութիւն բերելու խոստումը:

«Հպարտութեամբ, թոյլ տուէք ասել, եւ պարզ ձեպատով մենք գնալու ենք ու ասելու ենք, որ այն ամենակարեւոր խոստումը, որը ձեզ տուել էինք՝ խաղաղութիւն բերելու խոստումը, մենք այսօր ձեզ հողի վրայ բերել ենք խաղաղութիւն: Այսօր գինուոր ունեցող, ապագայ գինուոր ունեցող ընտանիքները հանգիստ են իրենց գաւակներին համար, որովհետեւ տեսնում են, թէ սահմանին ինչքան խաղաղ է, տեսնում են, որ այն երկիրը, ումից ուղղակի յարձակում են սպասել տարիներով եւ տեսել, այդ երկիրը ինչպիսի յայտարարութիւններ է անում, ինչպիսի համագործակցութիւն են այժմ տեսնում: Եւ հետեւաբար՝ այս առումով մենք շատ պարզ ձեպատով գնում ենք էլի մեր ընտրողների մօտ», - յայտնեց ՔՊ-ական պատգամաւորը:

Ազգային Ժողովի Ընտրութիւնները Նշանակուեցան Յունիս 7-ին

Հայաստանի նախագահ Վահագն Խաչատուրեան հրամանագիր ստորագրած է Ազգային ժողովի հերթական ընտրութիւնը Յունիսի 7-ին նշանակելու մասին:

Հրամանագիրը հրապարակուած է Հայաստանի նախագահի պաշտօնական կայքէջում, այն ուժի մէջ կը մտնէ պաշտօնական հրապարակման յաջորդող օրէն:

Սահմանադրութեան 91-րդ յօդուածի 1-ին մասին համաձայն, որուն յղում կատարուած է հրամանագրին մէջ, խորհրդարանի հերթական ընտրութիւնը տեղի կ'ունենայ Ազգային ժողովի լրագրութիւններու ժամկէտի աւարտէն ոչ շուտ քան 60, եւ ոչ ուշ քան 50 օր առաջ, իսկ 93-րդ յօդուածով՝ ԱԺ հերթական եւ արտա-

հերթ ընտրութիւնները կը նշանակէ հանրապետութեան նախագահը:

Ընտրական օրէնագիրը սահմանադրական օրէնքի 103-րդ յօդուածի 2-րդ մասին համաձայն ալ, որուն եւս յղում կատարուած է հրամանագրին մէջ, «Ազգային ժողովի հերթական ընտրութիւններ նշանակելու մասին Հանրապետութեան նախագահը հրապարակում է հրամանագիր քուէարկութեան օրուանից ոչ ուշ, քան 90 օր առաջ»:

Անցեալ տարուայ Յունիս 7-ին Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան թեկեզրամով գրած էր, որ Ազգային ժողովի յաջորդ ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան ուղիղ մէկ տարի յետոյ՝ 2026 թուականի Յունիս 7-ին:

2025-ի Դրութեամբ Հայաստանէն Հեռացած Է 15.000 Արցախցի

Ըստ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան-ի՝ 2026-ի Յունուար 1-ի դրութեամբ Հայաստանէն մեկնած է 46.030 բռնի տեղահանուած արցախցի, որոնցմէ վերադարձած է 30.901-ը: Այսինքն՝ 2023-ի սեպտեմբերեան բռնի տեղահանութեան յետոյ 15.129 արցախցի հեռացած եւ (դեռ) չէ վերադարձած Հայաստան:

2024-ի գարունէն մինչեւ 2025-ի գարուն երկրէն մեկնած եւ չվերադարձած արցախցիներու թիւը

կը պահպանուէր յարաբերական կայուն՝ 11.000-12.000-ի սահմաններուն մէջ: Սակայն 2025-ի Մայիսին կը նկատուի արտահոսքի նոր ալիք. ընդամենը քանի մը ամսուան մէջ չվերադարձողներու թիւը աւելցաւ շուրջ 4.000-5.000-ով՝ Օգոստոսին հասնելով 16.735-ի: Այս միտումը ժամանակագրական առումով համընկաւ արցախցիներու «40+10 հազար» դրամ աջակցութեան ծրագրի դադրեցման եւ անոր թիրախային դառնալու հետ:

ԼՈՒՐԵՐ

Միրզոյեան Զանդիպաժ Է ԱՄՆ Պետական Փոխքարտուղար Զելպրլիի Զետ

Արարատ Միրզոյեան հանդիպում կ'ունենայ ԱՄՆ պետական քարտուղարի տնտեսական հարցերով տեղակալ Ճեյքըպ Զելպրլիի հետ

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան հանդիպում ունեցած է ԱՄՆ պետական քարտուղարի տնտեսական հարցերով տեղակալ Ճեյքըպ Զելպրլիի հետ:

Հանդիպման մասնակցած է «Էնթերփրայզ Արմէնիա»-ի գլխավոր գործադիր տնօրէն Գոհար Ապաճեանը:

Զրուցակիցները քննարկած են ՀՀ-ԱՄՆ ռազմավարական գործընկերութեան հետեւողական զարգացման ուղղուած ընթացիկ եւ հնարաւոր նոր նախաձեռնութիւնները: Երկուստեք գոհունակութեամբ ընդգծուած է, որ Օգոստոս 8-ին Ուաշինկթընի մէջ ստորագրուած՝ արհեստական բանականութեան եւ կիսահաղորդիչներու ոլորտներուն մէջ համագործակցութեան վերաբերեալ երկկողմ յուշագրերով ձեւաւորուած է փոխգործակցութեան լաւ հիմք եւ արդէն իսկ առկայ են համագործակցութեան շօշափելի դրսեւորումներ:

Զրուցակիցները պատրաստակամութիւն յայտնած են շարունակելու աշխուժ աշխատանքները բարձր արհեստագիտութիւններու ոլորտին մէջ ՀՀ-ԱՄՆ համագործակցութեան եւ ընդհանուր առմամբ տնտեսական համագործակցութեան ընդլայնման ճանապարհին ներդրումներու խթանման ուղղութեամբ՝ հաշուի առնելով այս ոլորտներուն մէջ Հայաստանի մէջ ձեւաւորուած փորձն ու արագ կշռոյթներով զարգացող միջավայրը:

Արարատ Միրզոյեան եւ Ճեյքըպ Զելպրլի անդրադարձ կատարած են փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող այլ ուղղութիւններով, մասնաւորապէս ուժանիւթային, կարեւորագուցն հանածոներու եւ հազուագիւտ հանքանիւթերու արդիւնահանման եւ մատակարարման շղթաներու ապահովման, ենթակառուցուածքներու զարգացման ուղղութեամբ հեռանկարներուն:

Երկաթուղային Ցանցը Ռուսական Է, ԶԶ-ն ԵԱՏՄ Անդամ Է, Չեն Կրնար Առանց Ռուսաստանի. Կալուզինը՝ TRIPP-ի Մասին

ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի վենսի՝ Հայաստան ու Ատրպէյճան այցի կեդրոնական կէտը ռազմավարական փոխադրութեան միջանցքի՝ TRIPP-ի յառաջխաղացումն է:

Այս մասին գրած է «Իզվեստիան»՝ նշելով, որ միաժամանակ Մոսկուան արդէն իսկ հետաքրքրութիւն յայտնած է նախագիծին մասնակցելու հարցով:

Պարբերականի հետ գրոյցին ընթացքին, ՌԴ արտաքին գործերու փոխնախարար Միխայիլ Կալուզին ըսած է, որ ռուսական կողմը պատրաստ է նախագիծի հարցով խորհրդակցելու Երեւանի իր գործընկերներուն հետ:

Բացի անկէ, Ռուսաստանի դիրքորոշումը տարածաշրջանի ենթակառուցուածքներուն մէջ կը մնայ հիմնարար, ըսած է պաշտօնեան՝ յաւելելով, որ «Հարակրկիտ են երկաթուղիները» ընկերութիւնը, որը «Ռուսական երկաթուղիներ» ընկերութեան գոտար ձեռնարկութիւն է, մինչեւ 2038 թուական ունի Հայաստանի ամբողջ երկաթուղային ցանցը կառավարելու պայմանագիր, իսկ գիծերը կը համապատասխանեն ռուսական եր-

ՌԴ արտաքին գործերու փոխնախարար Միխայիլ Կալուզին

կաթուղային չափորոշիչին:

«Տարածաշրջանին մէջ կ'օգտագործուին ռուսական երկաթուղային գիծը: Մեր սահմանապահները տեղակայուած են իրանահայկական սահմանին: Պէտք է հաշուի առնել նաեւ Հայաստանի անդամակցութիւնը ԵԱՏՄ-ին: Այս պայմաններուն մէջ ակնյայտ է, որ գործընկերները չեն կրնար առանց Ռուսաստանի», - յայտնած է Կալուզինը:

Մեզ Կ'անհանգստացնէ Մոսկուայէն Զնչող Զոնտորաբանութիւնը. Սիմոնեանը՝ Լաւրովին

Ալէն Սիմոնեան՝ Մոսկուայի մէջ Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրովի հետ հանդիպման ժամանակ

Հայաստանն ու Ատրպէյճանը լաւ իմաստով բաւական հեռուն գացած են յարաբերութիւններու կարգաւորման գործին մէջ, կը նախատեսուի խաղաղութեան համաձայնագրի ստորագրում, ինչ որ շատ կարեւոր է Հայաստանի ապագային համար: Այդ մասին յայտնած է ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան՝ Մոսկուայի մէջ Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրովի հետ հանդիպման ժամանակ:

ՀՀ ԱԺ նախագահը նշած է, որ Հայաստանը շահագրգռուած է Ռուսաստանի հետ յարաբերութիւններով եւ չ'ուզեր, որ Մոսկուայի մէջ ընկալուէր ըլլայ, թէ Հայաստանը Ռուսաստանի դէմ քայլեր կ'ընէ: Միեւնոյն ժամանակ, Սիմոնեան նշած է, որ կան հարցեր, որոնք անհրաժեշտ է քննարկել:

Անդրադառնալով ՀԱՊԿ-ին՝ Ալէն Սիմոնեան նշած է, որ կան հարցեր, որոնց պատասխանները Երեւանը դեռ չ'է ստացած. «Մեզ նաեւ անհանգստացնում է այն հոստորաբանութիւնը, որը մենք յաճախ լսում ենք հանրային դաշտում: Դա անհանգստացնում է նաեւ Հայաստանի հանրութեանը», - նշած է Ալէն Սիմոնեան, յաւելած է որ հասարակութիւնը շատ բացասաբար կ'արձագանգէ Մոսկուայէն հնչող յայտարարութիւններուն, քա-

նի որ Մոսկուան դաշնակից է եւ կարեւոր է Հայաստանի համար:

Ռուսաստանը պարբերաբար կը լսէ տարօրինակ յայտարարութիւններ Հայաստանի դէմ «հիւսիսէն մտացածին յարձակումներու» մասին, յայտնած է Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով՝ Մոսկուայի մէջ Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեանի հետ բանակցութիւնները բանալով:

«Մեզի համար քիչ մը տարօրինակ է պարբերաբար յայտարարութիւններ լսել այն մասին, որ հիւսիսէն ինչ-որ միջակայն յարձակումներ կը պատրաստուին Հայաստանի դէմ, որ Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան կողմէ առկայ են գոյութեանական սպառնալիքներ», - ըսած է ՌԴ ԱԳՆ ղեկավարը:

Ռուսաստանի արտաքին գործերու նախարարը անդրադարձած է նաեւ հիւրընդունական սպառնալիքներու վերաբերեալ Երեւանէն հնչող յայտարարութիւններուն: Ան նշած է, որ Եւրոմիութիւնը Հայաստանը մշտապէս կը դնէ պարտադիր ընտրութեան առաջ՝ Ռուսաստանի հետ ըլլալ, թէ իրենց: «Եւրոմիութեան անդամակցութիւնը անհամատեղելի է ԵԱՏՄ-ի հետ, բայց Ռուսաստանը կը յարգէ Հայաստանի ընտրութիւնը», - յաւելած է ան:

«Երեւանը Պէտք Է Զաշուի Անցէ ԵՄ Փոխուող Բնոյթը». Կ'ըսէ Ալեքսէյ Օվերչուք

ԵՄ-ին հնարաւոր անդամակցելու որոշումը հայ ժողովուրդին ընտրութիւնն է, բայց Երեւանը պէտք է հաշուի առնէ Եւրոպական Միութեան փոխուող բնոյթը, որ տնտեսական միութեան կը վերածուի ռազմաքաղաքականի: Լրագրողներուն այս մասին ըսած է Ռուսաստանի փոխվարչապետ Ալեքսէյ Օվերչուք:

«Եթէ անոնք երբեք պաշտօնապէս սկսին այս տեսակի բանակցութիւններ, անոնք կը տեսնեն երկար տարիներ: Եւ մենք, ի հարկէ, պէտք է նայինք Եւրոմիութեան շարժին, թէ ինչի աջ կը վերածուի: Եւ այստեղ, ի հարկէ, մենք պէտք է նաեւ հետեւինք Եւրոպական Յանձնաժողովին եւ Պրիւքսէլին այսօր հնչող յայտարարութիւններուն, որոնք կապուած են

այն փաստին հետ, որ Եւրոմիութիւնը տնտեսական միութեան կը վերածուի ռազմաքաղաքական միութեան: Սա նոյնպէս պէտք է հաշուի առնել: Եւ Եւրոմիութեան բնոյթը կը փոխուի մեր աչքերուն առջեւ», - նշած է ան:

«Հայերը պատրաստ են միանալու ռազմաքաղաքական միութեան, որ այժմ շատ յարձակողական տրամադրուած է Ռուսաստանի Դաշնութեան նկատմամբ: Հնարաւոր է՝ հայերը նոյնպէս ստիպուած ըլլալ իրենց տալու այս հարցումը: Ամէն պարագայի, ի հարկէ, բազմիցս ըսուած է, որ մէկ կամ միւս համարկման միաւորման օգտին ընտրութիւնը միշտ հայ ժողովուրդին ընտրութիւնն է», - յաւելած է Ռուսաստանի փոխվարչապետը:

Թուրքիան Արագացուցած է «Ալիճան» Անցակետի Պատրաստական Աշխատանքները.

Իգդիրի նահանգապետ Ֆըրաթ Թաշոլար կ'այցելէ Զայաստան-Թուրքիա սահմանի «Ալիճան» անցակետ

Թուրքիան արագացուցած է Հայաստանի հետ սահմանի «Ալիճան» անցակետի նախապատրաստական աշխատանքները: Այս մասին յայտնած է Yesilgdir թրքական կայքը: Կայքը կը գրէ, որ Իգդիրի նահանգապետ Ֆըրաթ Թաշոլար վերահսկած է անցակետին վրայ շարունակուող արդիականացման ու ենթակառուցուածքային աշխատանքները եւ տեղեկութիւններ ստացած է գործընթացի ներկայ վիճակին մասին: Տեխնիկա-

կան պատուիրակութեան հետ իրականացուած շրջայցի ընթացքին նահանգապետը գննած է սահմանային գիծի շինութիւններն ու անցման երթուղիները՝ նշելով, որ աշխատանքները կը նախատեսուի աւարտել կարճ ժամանակահատուածի մէջ: Ըստ աղբիւրին՝ անցակետի գործարկման նպատակն է սահմանային առեւտուրի աշխուժացումը, կովկասի ուղղութեամբ լոկիսթիկ երթուղիներու կրճատումը եւ զբօսաշրջային շարժի ապահովումը:

Փաշինեանն Ու Ալիեւը Պիտի Մեկնին Ուաշինկթըն՝ Մասնակցելու «Խաղաղութեան Խորհուրդի» Գագաթաժողովին

Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարները ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վեյսի տարածաշրջան կատարելիք այցէն յետոյ պիտի մեկնեն ԱՄՆ՝ մասնակցելու Տոնայտ Թրամփի «Խաղաղութեան Խորհուրդի» գագաթաժողովին: Ըստ տեղեկութիւններուն, Նիկոլ Փաշինեանն ու Իլհամ Ալիեւը կը ծրագրեն փետրուար 19-ին այցելել Ուաշինկթըն՝ Թրամփի «Խաղաղութեան Խորհուրդի» գագաթաժողովին մասնակցելու:

Ալեւի վաղ, Axios պարբերականը, չդում ընելով ամերիկացի դիւանագետներին, հաղորդած էր, թէ այս գագաթաժողովի ընթացքին Սպիտակ տունը մտադիր է քննարկել ու միջոցներ ներդրուել՝ Կազախ մէջ գինադադարի համաձայնագրի երկրորդ փուլի իրականացման աջակցելու եւ տարածաշրջանի վերականգնման համար:

ԵՄ-ի Մէջ Ապաստան Զայցող ԶՅ Քաղաքացիներուն Թիւը Աւելի Քան Մէկ Երրորդով Կրճատուած Է

Եւրոմիութեան մէջ ապաստան հայցող ՀՀ քաղաքացիներուն թիւը աւելի քան մէկ երրորդով կրճատուած է: Ֆէյսպուքի իր էջով այս մասին գրած է ՀՀ Ազգային ժողովի Եւրոպական համարկման հարցերու մշտական յանձնաժողովի նախագահ Արման Եղոյեան: «Ըստ Եւրոսթատի՝ 2025 թուականին ԵՄ անդամ երկրներում ապաստան հայցած (ժողովրդական լեզուով ասած՝ յանձնուած) ՀՀ քաղաքացիների թիւը կազմել է 2850, ինչն աւելի քան 34 տոկոսով պակաս է 2024 թուականի նոյն ցուցանիշից (4330 քաղաքացի) եւ աւելի քան 46 տոկոսով պակաս է նոյն ցուցանիշի՝ Սերժ Սարգսեանի եւ Տաշիրի Կարէն Կարապետեանի իշխանութեան տարիներին (2009-2017) տարեկան միջինից (5280 քաղաքացի): Եւ ընդհանրապէս, սրանից աւելի քիչ հայցեր եղել են միայն քովիտային 2020 եւ 2021 թուականներին, ակնյայտօրէն, պայ-

մանաւորուած լոքտաունի եւ օդային ուղեւորափոխադրումների շեշտակի կրճատման հետ: «Համոզուած եմ, որ առողջապահութեան համընդհանուր ապահովագրութեան համակարգի ներդրմանը զուգահեռ՝ այս թիւն է՛լ աւելի է նուազելու: «Միանգամից պատասխանեմ բոլոր այն յոռետեսներին, որոնք կ'ասեն, թէ այս նուազումը կապուած է ԵՄ մեկնելու հնարաւորութիւնների ինչ-ինչ ֆիզիքական սահմանափակումների հետ. 2025 թուականին 2024 թ. համեմատ՝ Հայաստանից ԵՄ օդային ճանապարհով ուղեւորափոխադրումների թիւը աճել է 178.000-ով (որից 87,000-ը մեկնումների, իսկ 91,000-ը ժամանումների աճն է): Այսինքն ոչ թէ ԵՄ-ում ֆիզիքապէս յայտնուելու հնարաւորութիւններն են նուազել, այլ այնտեղ ապաստան հայցելու եւ մնալու կարիքը եւ (կամ) ցանկութիւնը: Ու 2025-ը այդ առումով բեկումնային տարի էր», - գրած է ան:

Զայաստան Զեռք Զգած Է V-BAT Զետախուզական ԱԹՍ-Ներ ԱՄՆ-Էն

Իւրաքանչիւրը 1 միլիոն տոլար արժող ԱԹՍ-Ներ Զայաստանի մէջ

ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեան ընկերային ցանցի իր էջով հրատարակած է ԱՄՆ-էն ձեռք բերուած «V-BAT» տեսակի անօդաչու թռչող սարքի լուսանկարը ու գրած է. «Հայաստան-ԱՄՆ պաշտպանական համագործակցութեան նոր փուլի մեկնարկը, ինչի համար

շնորհակալ ենք ԱՄՆ գործընկերներին: V-BAT հետախուզական ԱԹՍ-ը՝ Հայաստանում»: Յիշեցնենք, որ ՀՀ վարչապետին եւ ԱՄՆ փոխնախագահին ներկայացուած են Հայաստանի կողմէ ԱՄՆ-էն ձեռք բերուած «V-BAT» տեսակի անօդաչու թռչող սարքի հնարաւորութիւնները:

20 Տարուայ Եւ Ցմահ Բանտարկութիւն Պաքուի Մէջ՝ Արցախի Ռազմաքաղաքական Ղեկավարութեան Նկատմամբ

Պաքուի ռազմական դատարանը ցմահ ազատազրկման դատապարտեց Լեւոնային Ղարաբաղի նախկին նախագահ Արայիկ Յարութիւնեանը, Պաշտպանութեան բանակի նախկին հրամանատար Լեւոն Մնացականեանը, զօրավար-մայր Դաւիթ Մանուկեանը, Ազգային ժողովի նախագահ Դաւիթ Իշխանեանը եւ արտաքին գործերու նախկին նախարար Դաւիթ Բաբայեանը, յայտնած է ատրպէյճանական APA-ն: Նախկին նախագահներ Արկաղի Ղուկասեանը եւ Բակո Սահակեանը դատապարտուեցան 20 տարուայ բանտարկութեան: Ատրպէյճանի օրէնսդրութիւնը կ'արգիլէ 65 տարին լրացած անձերը ցմահ ազատազրկել: Մեղադրեալներէն Մադաթ Բաբայեանը եւ Մելիքսէթ Փաշայեանը դատապարտուեցան 19 տարուայ բանտարկութեան, Դաւիթ Ալաւերդեանը՝ 16 տարուայ: Գարիկ Մարտիրոսեանը դատապարտուած է 18, Լեւոն Բալայեանը՝ 16, Վախի Բեգարեանը, Գուրգէն Ստեփանեանը եւ Էրիկ Ղազարեանը՝ 15 տարուայ բանտարկութեան: Լեւոնային Ղարաբաղի երեք նախկին նախագահներուն եւ 2023-ի Սեպտեմբերին գերեզմարուած միւս արցախցի գործիչներուն դէմ յարուցուած քրէական գործով վերջին դատական նիստը կայացած էր նախորդ տարուայ Դեկտեմբեր 26-ին: Այդ նիստին յետոյ գործը քննող դատաւորը հեռացած էր խորհրդակցական սենեակ՝ դատավճիռ կայացնելու նպատակով: Պաքուն Լեւոնային Ղարաբաղի ռազմաքաղաքական ղեկավարութիւնը կը մեղադրէ քանի մը տասնեակ յոդուածներով՝ պատերազմ ծրագրելու եւ իրականացնելու, ապօրինի վերաբնակեցման, կտտանքներու եւ այլն: Նախկին պետական նախարար Ռուբէն Վարդանեանի դատավարութիւնը առանձին կ'ընթանայ: Ատրպէյճանի մէջ հայերու դատավարութիւնները բացառապէս կը լուսաբանեն պետական լրատուամիջոցները:

Ռուսաստանի Դէմ ԵՄ-ի Նոր Պատժամիջոցներու Ցանկին Վրայ Յայտնուած Է Զայաստանի Unibank-ը

Ռուսաստանի հանդէպ ԵՄ նոր պատժամիջոցներու ցանկին մէջ ներառուած է նաեւ հայաստանեան Unibank-ը: «Ազատութեան» տրամադրութեան տակ է Եւրոմիութեան Արտաքին գործերու նախարարութեան կազմած՝ սահմանափակումներու 20-րդ փաթեթը, որուն նպատակն է, ըստ Պրիւքսէլի, թիրախավորել Ռուսաստանի եկամտները եւ ռազմական կարողութիւնները՝ Ուքրանիոյ դէմ արդէն չորրորդ տարին շարունակուող պատերազմին ի պատասխան: 103 կազմակերպութիւններու եւ անհատներու շարքին

կ'առաջարկուի պատժամիջոցներ սահմանել նաեւ 2001-ին Հայաստանի մէջ հիմնադրուած Unibank-ի եւ ատրպէյճանական Yelo Bank-ի նկատմամբ: Եթէ փաթեթը ընդունուի այս բնագրով, այդ դրամատուները կը գրկուին ԵՄ-ի հետ ֆինանսական գործառնջանքներ իրականացնելու հնարաւորութիւնից, անոնց՝ ԵՄ-ի մէջ ունեցած հաշիւները պիտի սառեցուին: Փաթեթը արդէն քննարկուած է ԵՄ անդամ երկրներու շարքին, կ'ակնկալուի, որ այն վերջնականապէս հաստատուի յառաջիկայ օրերուն՝ Ուքրանիոյ Ռուսաստանի ներխուժման հինգերորդ տարելիցի շեմին:

Փոխնախագահ Վենսի Այցելութեան

Շարունակուած էջ 1-էն

ջեւ ներկայացուց, ու անկէ մի քանի օր առաջ Զնդկաստանէն ստացուած զինատեսակներու ցուցադրութիւնը ու յաջորդ օրը Պաշտպանութեան Նախարարութեան հրապարակած տեսանիւթը՝ զինուած ուժերու պաշտպանական նոր դիրքերու եւ կառոյցներու մասին, զուգահեռաբար էին, թէ յատուկ նպատակ կը հետապնդուէր՝ ցոյց տալու համար, որ Զայաստանի բանակը երեք տարի առաջուանը չէ եւ ժամանակն է, որպէսզի Պաքուն չմտածէ ռազմական միջոցներով զիջումներ կորզելու եւ կամ պայմաններ պարտադրելու մասին, ու ստորագրէ Խաղաղութեան Պայմանագիրը, որուն կէտերուն շուրջ արդէն իսկ գոյացած է վերջնական համաձայնութիւն:

Ամերիկացի բարձրաստիտան պաշտօնէան չվարանցաւ շեշտելու, որ Զայաստան դարձած է ներդրողներու համար գրաւիչ ու անոր առջեւ բացուած են տնտեսական հեռանկարներ՝ որպէս օրինակ յիշելով արհեստական բանականութեան ամպային կեդրոն հաստատելու համար կիսահաղորդիչներ ներմուծելու համար տրուած բացառիկ արտօնութիւնը

ու սպասուող չորս միլիառ տոլարի ներդրումը, որուն շնորհիւ պիտի ստեղծուին բազմաթիւ աշխատատեղեր:

Կասկածէ վեր է, որ Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահի երեւան այցելութիւնը նպատակ կը հետապնդէ տկարացնելու Ռուսաստանի եւ Իրանի ազդեցութիւնը տարածաշրջանէն ներս: Իսկ այն կարեւորութիւնը, որ կը տրուի փոքրիկ Զայաստանին ունի իր պատճառները, որոնցմէ գլխաւորը տարածաշրջանի միակ ժողովրդավար երկիր ըլլալու հանգամանքը եւ արհեստագիտութեան մէջ Զայաստանի արձանագրած յառաջընթացը ու այդ բնագաւառին մէջ գիտելիքներ ու փորձ ունեցողներու մարդկային պաշարը, որոնք այսօրուան աշխարհին մէջ գլխաւոր շարժիչ ուժն են տնտեսութեան զարգացման համար:

Փոխնախագահ Ճէ Տի Վենսի այցելութեան խորհրդանշական ու գործնական արդիւնքները անկիւնադարձային մշակութիւն կրնան ունենալ Զայաստանի յառաջդիմութեան ու բարգաւաճման ուղղութեամբ, որոնց վրայ պիտի կառուցուի հայրենիքի ապագան:

ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
«ՄԱՍԻՍ»

Firebird-ը եւ ԱՄՆ Կառավարութիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

տի ամենանշանակալի ներդրումներէն մէկը:

Յայտարարութիւնը կատարուած է ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենսի՝ Երեւան կատարած պաշտօնական այցի ծիրին մէջ կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ, ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի, NVIDIA-ի Omniverse եւ արհեստագիտութիւններու փոխնախագահ Ռեւ Լեբարեդեանի, ինչպէս նաեւ Firebird-ի համահիմնադիրներ Ռազմիկ Յովակիմեանի եւ Ալեքսանդր Եսայեանի մասնակցութեամբ:

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան նշած է. «Գոհունակութեամբ եմ նշում, որ Օգոստոսի 8-ին Հայաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ կիսահաղորդիչներու եւ արհեստական բանականութիւններու ոլորտում կնքած յուշագրի շնորհիւ կեանքի կը կոչուի Firebird ընկերութեան կողմից Հայաստանում արհեստական բանականութեան գործարքի եւ տուեալների կեդրոն կառուցելու մեծ նախագիծը: Յուսով եմ որ բարձր արհեստագիտական ոլորտում ձեւաւորուած համագործակցութիւնը թոյլ կու տայ էլ ավելի զարգացնել եւ ամրապնդել Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգների ընկերութիւնների միջեւ երկուստեք, շահաւէտ փոխգործակցութիւնը»:

ԱՄՆ փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս ըսած է. «Այսօր նոր սկիզբ կը դրուի Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ համագործակցութեան համար: Վարչապետը նշեց այս անհաւանական արհեստագիտական գործարքին մասին: Միացեալ Նահանգները հպարտութեամբ հաստատած է NVIDIA-ի հետ կապուած այս հրաշալի տեխնիկական համաձայնագիրը: Սա կը նշանակէ նոր շուկաներ եւ նոր աշխատատեղեր ինչպէս ամերիկեան աշխատուժի եւ ընկերութիւն-

ներու, այնպէս ալ Հայաստանի համար: Աստիք չի փեր են, որոնք պարզապէս գոյութիւն չունին աշխարհի երկիրներու մեծ մասին մէջ. աստիք այժմ պիտի զարգացուին, եւ այդ չի փերը օգտագործող տուեալներու կեդրոնները պիտի կառուցուին Հայաստանի մէջ, շնորհիւ վարչապետին առաջնորդութեան»:

ԱՄՆ արտահանման՝ նոր ստացուած արտօնագիրը կը թոյլատրէ NVIDIA-ի յառաջող մարքաւորումներու վաճառքն ու ներկրումը Հայաստան՝ վերահաստատելով նախագիծի լիարժէք համապատասխանութիւնը ԱՄՆ կարգաւորող դաշտին եւ ընդգծելով նախաձեռնութեան աջակցող հաստատութեան վստահութեան բարձր մակարդակը:

Երկրորդ փուլը հիմնուած է Firebird-ի կողմէ նախապէս յայտարարուած առաջին փուլին վրայ, որ 500 միլիոն տոլարի ներդրում էր եւ հիմք դրաւ Հայաստանի առաջին՝ բարձր արտադրողականութեամբ ԱԲ հաշուարկային քլասթրի ստեղծման: Միասին այս երկու փուլերը որակական փոփոխութիւն կ'ենթադրեն Հայաստանի արհեստագիտական ենթակառուցումներուն մէջ՝ հնարաւորութիւն տալով հետազոտութիւններ իրականացնելու կենսաբանական գիտութիւններու, ռոպոթաշինութիւն, տիեզերական հետազոտութիւններու եւ յաջորդ սերունդի ԱԲ յաւելումներու ոլորտներուն մէջ:

Firebird-ի համահիմնադիր եւ գլխաւոր տնօրէն Ռազմիկ Յովակիմեան յաւելած է. «Firebird-ը համաշխարհային մակարդակով ընդլայնում է ԱՄՆ-ի առաջատար դիրքերը ԱԲ արհեստագիտութիւնների ոլորտում՝ համահունչ մեր տեսլականին՝ ծառայեցնել ԱԲ-ն ի շահ բոլորի: Այս նոր քլասթրը Հայաստանը դարձնում է գերհա-

Հայաստան-ԱՄՆ Գործընկերութեան Նոր Սկիզբ

Շարունակուած էջ 1-էն

հետախուզական անողաչու սարքերու արհեստագիտութիւններու վաճառք հաստատած է Հայաստանի համար: Մենք համոզուած ենք, որ այն խաղաղութիւնը, որ պէտք է կերտուի, պիտի մնայ կայուն: Սա կը նշանակէ նաեւ յաւելեալ աշխատատեղերու բացում եւ ներդրումներ», - յայտնեց ԱՄՆ փոխնախագահը:

Ան նաեւ խօսեցաւ NVIDIA ընկերութեան ներդրումներէն. «ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութիւնը շարք մը արտօնագրեր հաստատած է NVIDIA ընկերութեան համար: Սա ինչ կը նշանակէ. նոր շուկաներ, նոր աշխատանք: Աստիք չի փեր են, որ աշխարհի երկիրներու մեծ մասին մէջ գոյութիւն չունին ու չեն ալ կրնար ըլլալ: Հիմա աստիք արդէն կը կառուցուին այստեղ՝ Հայաստանի մէջ», - ընդգծեց Ճէյ Տի Վենս:

«Մենք այսօր շատ խօսեցանք, թէ ինչպէս կրնանք արագցնել գործերուն ընթացքը: Պարոն վարչապետը նոյնպէս շահագրգռուած է, որ հնարաւորինս արագ շարժինք, քանի որ տնտեսական բարգաւաճումը լաւ է թէ՛ խաղաղութեան եւ թէ՛ զարգացման համար: Ի հարկէ, Միացեալ Նահանգները կառուցողական եւ դրական դեր պիտի խաղայ, բայց, իմ կարծիքովս, դրամը չէ խնդիրը: Շատ հետաքրքրուածութիւն կայ, շահագրգռուածութիւն կայ աշխարհով մէկ, մարդիկ համոզուած են, որ կրնան Հայաստանի մէջ ներդնելով բաւական շահոյթ ստանալ: Այստեղ հիմնական հարցը այն է, թէ ինչպէս խաղաղութեան հաստատումը յաջորդ փուլի պիտի հասցնենք», - ըսաւ Վենս: Ան նշեց, որ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը այն մարդն է, որ ի վիճակի է երկարատեւ համագործակցութիւն կառուցելու: «Բնական է՝ մէկ գիշերուայ ընթացքին պիտի չըլլայ սա, բայց Օգոստոս 8-էն մինչեւ օրս մեծ յառաջընթաց արդէն արձանագրած ենք», - նշեց ԱՄՆ փոխնախագահը:

Համատեղ ասուլիսէն առաջ

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճէյ Տի Վենս ստորագրեցին «Միջուկային ուժանիւթի խաղաղ նպատակներով օգտագործման ոլորտին մէջ ՀՀ կառավարութեան եւ ԱՄՆ կառավարութեան միջեւ համագործակցութեան մասին համաձայնագրի բանակցութիւններու աւարտին վերաբերեալ համատեղ յայտարարութիւնը»:

«Մեր պետութիւնները աւարտած են քաղաքացիական միջուկային ուժանիւթի ոլորտին բանակցութիւնները: Երբ սա արդէն չունի մէջ մտնէ, ճանապարհ պիտի բանայ ամերիկեան եւ հայկական ընկերութիւններուն համար: Ապագայ ծրագրերու շրջանակին մէջ կը խօսինք սկզբնական հինգ միլիառ տոլար ներդրումներու մասին, իսկ հետագային՝ երկրորդ փուլին, եւս չորս միլիառ: Սա երկուստեք փոխշահաւէտ իրավիճակ է եւ Հայաստանի, եւ իմ երկրիս համար՝ ուժանիւթային անվտանգութեան ու կայունութեան տեսանկիւնէն, ինչպէս նաեւ պիտի ստեղծէ շատ աշխատատեղեր: Սա կը նշանակէ նաեւ փոքր մոտոլային ուժաբերներ, այսինքն՝ ամերիկեան արհեստագիտութիւնները պիտի գան այս երկիր: Կը կրկնեմ՝ սա այն դէպքն է, երբ մեր երկիրը շատ քիչ պարագաներու է իրեն այնքան վստահ կը զգայ, որ արհեստագիտութիւններ արտահանէ», - շեշտեց Վենս:

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան նաեւ կարեւորեց Հայաստան-Թուրքիա կարգաւորման գործընթացին մէջ երկխօսութիւնը՝ ԹՐԻՓՓ-ի ծիրին մէջ, այդ շարքին՝ Կիւմրի-Կարս երկաթուղին բացումը: Ան ընդգծեց Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւններուն միջեւ խաղաղ նպատակներով միջուկային ուժանիւթի ոլորտին մէջ համագործակցութեան մասին համաձայնագրի բանակցութիւններու աւարտի մասին համատեղ յայտարարութեան բնագրի ստորագրումը:

մակարդչային համաշխարհային հանգոյց՝ ցոյց տալով, թէ ինչպէս ԱՄՆ վստահելի ենթակառուցումները կարող են հզորացնել զարգացող տնտեսութիւնները: Մենք երախտապարտ ենք ԱՄՆ եւ Հայաստանի կառավարութիւններին իրենց գործընկերութեան համար, որը հնարաւորութիւն տուեց ամերիկեան արհեստագիտութիւններին գործել համաշխարհային մասշտաբով»:

Firebird-ի մեծ նախագիծը նպատակ ունի Հայաստանի մէջ ստեղծել կայուն, համաշխարհային մակարդակով մրցունակ արհեստագիտա-

կան բնապահպանական համակարգ, որուն հիմքին կան անվտանգ ենթակառուցումները, միջազգային գործընկերութիւնը եւ երկարաժամկէտ տնտեսական արժէքը:

Մինչ Firebird-ը կը թեւակոխէ երկրորդ փուլ, նախաձեռնութիւնը կը հանդիսանայ շոշափելի օրինակ այն բանին, թէ ինչպէս անդրասամանային համագործակցութիւնը, համապատասխանեցուած կարգաւորող դաշտը եւ նորարարութեան միտումը համատեղ յանձնառութիւնը կրնան վերածուիլ ազգային նշանակութեան այլափոխման ազդեցութեան:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՄԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Massis Weekly

Volume 46, No. 6

Saturday, February 14, 2026

U.S. and Armenia Deepen Strategic Partnership with Drone Transfer, Energy Cooperation, and Major Investment Plans

YEREVAN — The United States has approved the transfer of reconnaissance unmanned aerial vehicles (UAVs) to Armenia and announced significant new investments in energy, technology, and defense cooperation, U.S. Vice President J.D. Vance stated on February 9 during a joint press conference with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan.

Vice President Vance confirmed that the United States has authorized the sale of \$11 million worth of reconnaissance drone technologies to Armenia, describing the move as part of a broader effort to ensure sustainable

peace through advanced defense capabilities. He emphasized that the initiative would also generate new jobs and attract investment.

Addressing the regional peace process, Vance said the United States is working alongside Armenia not only to build peace, but also to ensure long-term prosperity. He highlighted the TRIPP initiative as a transformative regional project that will enhance trade, transit, and energy connectivity while strengthening peace through economic integration.

The U.S. Vice President also announced that the U.S. State Depart-

ment has approved licenses for NVIDIA, paving the way for high-tech investment and chip-related projects in Armenia—developments expected to create new markets and skilled employment opportunities.

Vice President Vance stated that Armenia is now at a point where it can become a major pillar of economic development in the region. He made the remarks during an expanded-format meeting with Prime Minister Pashinyan in Yerevan.

At the beginning of his address, the U.S. Vice President conveyed warm greetings to Armenia and the Armenian

people from U.S. President Donald Trump.

“This is a wonderful country. Thank you for hosting me and my family. This is one of the oldest Christian nations. I firmly believe that you have the opportunity not only to establish a lasting and irreversible peace, but that Armenia is now at a point where it can become a very serious hub for economic development in this region—bringing prosperity to the Armenian people and having a positive impact on the people of the United

Continued on page 4

Armenia Showcases Indian-Supplied Weapons for the First Time

YEREVAN — Armenia has, for the first time, publicly showcased several samples of military equipment acquired from India during the official visit of the Chief of Defence Staff of the Indian Armed Forces, General Anil Chauhan.

The presentation featured weapons produced in both Armenia and India. Armenian Minister of Defense Suren Papikyan announced the development in a post on his Facebook page, also sharing a video from the event.

“Within the framework of the visit of the Chief of Defence Staff of the Indian Armed Forces to the Repub-

lic of Armenia, samples of military equipment produced in Armenia and India were presented to him,” Papikyan wrote.

Against the backdrop of General Anil Chauhan’s visit, this open demonstration clearly indicates that Armenia–India defense cooperation has entered a practical, visible, and long-term phase.

The move sends a strategic message that Armenia is transitioning to a new level of defense capability—combining missile and artillery strike forces, air defense systems, and diversified technological partnerships.

Firebird and the U.S. Government Announce Launch of Phase Two of Major AI Project in Armenia, Expanding to \$4 Billion and 50,000 GPUs by 2026

YEREVAN — Firebird, a U.S.-based company specializing in artificial intelligence (AI) cloud technologies and infrastructure, has announced the second phase of its large-scale AI supercomputing project in Armenia. The announcement follows approval from U.S. export licensing and regulatory authorities for the sale and delivery of an additional 41,000 NVIDIA GB300 GPUs to Armenia.

The expanded cluster represents a major milestone, placing Armenia among the world’s top five countries in terms of AI GPU cluster capacity. Valued at \$4 billion, the project ranks as one of the most significant technology investments in Armenia’s history.

The announcement was made during a press conference held as part of an official visit to Yerevan by U.S. Vice President J.D. Vance. The event was attended by Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan, NVIDIA Vice President for Omniverse and Simulation Technol-

ogy Rev Lebedian, as well as Firebird co-founders Razmik Hovakimyan and Alexander Yesayan.

Prime Minister Pashinyan stated:

“I am pleased to note that, thanks to the memorandum signed between Armenia and the United States on August 8 in the fields of semiconductors and artificial intelligence, Firebird’s major project to build an AI factory and data center in Armenia is now being brought to life. I hope that the cooperation formed in the high-tech sector will allow us to further develop and strengthen mutually beneficial partnerships between Armenian and U.S. companies.”

U.S. Vice President J.D. Vance said:

“Today marks a new beginning for cooperation between Armenia and the United States. The Prime Minister spoke about this incredible technological deal. The United States

Continued on page 4

Moscow's Rhetoric Is Concerning to Us: Armenian Parliament Speaker Alen Simonyan Tells Lavrov

MOSCOW — Armenia and Azerbaijan have made significant progress toward normalizing relations, and the signing of a peace agreement is anticipated—an outcome that is crucial for Armenia's future, stated Alen Simonyan, Speaker of the National Assembly of Armenia, during a meeting in Moscow with Russian Foreign Minister Sergey Lavrov.

Simonyan noted that Armenia is interested in maintaining relations with Russia and does not want Moscow to perceive Armenia as taking steps against it. At the same time, he emphasized that there are issues that require discussion.

Referring to the Collective Security Treaty Organization (CSTO), Simonyan said that Yerevan still has unanswered questions. “We are also concerned by the rhetoric we often hear in the public sphere. This concerns Armenian society as well,” he said, adding that the public reacts very negatively to statements coming from

Moscow, since Russia is an ally and an important partner for Armenia.

Opening the talks with Simonyan in Moscow, Russian Foreign Minister Sergey Lavrov said that Russia regularly hears what he described as strange statements about alleged “imaginary attacks from the north” against Armenia.

“It is somewhat strange for us to repeatedly hear claims that some mythical attacks from the north are being prepared against Armenia, or that there are existential threats coming from the Collective Security Treaty Organization,” Lavrov said.

Lavrov also addressed statements from Yerevan regarding so-called hybrid threats. He noted that the European Union constantly places Armenia before a forced choice—either with Russia or with the EU. “Membership in the European Union is incompatible with membership in the Eurasian Economic Union, but Russia respects Armenia's choice,” he added.

TRIPP Site Assessment Phase Begins as AECOM Team Arrives in Armenia

YEREVAN — A team from the U.S.-based engineering and consulting firm AECOM has arrived in Armenia to begin site assessment work for the TRIPP project, under a mandate from the U.S. Department of State's Partnership for Global Infrastructure and Investment, the U.S. Embassy in Armenia reported.

“These activities will include technical and economic feasibility assessments and the development of proposals related to the construction of railways and other infrastructure, which will help stimulate long-term

economic growth in Armenia, enhance connectivity, and promote regional integration,” the embassy said in a statement.

The “Trump Route for International Peace and Prosperity,” or TRIPP, is a regional infrastructure initiative. Its foundational Joint Declaration was signed in Washington on August 8, 2025, by Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev, with the direct mediation of U.S. President Donald Trump.

The framework for the project's

Armen Grigoryan and Magdalena Grono Discuss Armenia–EU Bilateral Agenda

YEREVAN — Secretary of the Security Council of Armenia Armen Grigoryan received the European Union Special Representative for the South Caucasus and the crisis in Georgia, Magdalena Grono. The meeting focused on the Armenia–EU bilateral agenda, the regional peace process, and infrastructure development projects.

The interlocutors discussed issues related to the Armenia–EU bilateral

agenda and addressed prospects for the further development of relations.

During the meeting, Grigoryan and Grono also discussed the peace process established between Armenia and Azerbaijan and recent developments. In this context, Grigoryan presented ongoing initiatives aimed at enhancing regional connectivity and infrastructure development, as well as Armenia's efforts toward institutionalizing peace.

Life Sentences and Long Prison Terms Handed Down in Baku Against Artsakh's Military and Political Leadership

BAKU — A military court in Baku has sentenced former Nagorno-Karabakh (Artsakh) President Arayik Harutyunyan, former Defense Army Commander Levon Mnatsakanyan, Major General Davit Manukyan, National Assembly Speaker Davit Ishkhanyan, and former Foreign Minister Davit Babayan to life imprisonment, according to Azerbaijan's state-run APA, following what human rights advocates have denounced as a politically motivated mock trial.

Former presidents Arkadi Ghukasyan and Bako Sahakyan were sentenced to 20 years in prison. Azerbaijani law prohibits imposing life sentences on individuals aged 65 and over.

Among the defendants, Madat Babayan and Melikset Pashayan received 19-year prison terms, while Davit Alaverdyan was sentenced to 16 years.

Garik Martirosyan was sentenced to 18 years; Levon Balayan to 16 years; and Vasil Beglaryan, Gurgun Stepanyan, and Erik Ghazaryan each to 15 years in prison.

The final court hearing in the criminal case against three former Artsakh presidents and other Artsakh figures captured in September 2023 took place on December 26 of last year. Following that session, the presiding judge retired to deliberate before delivering the verdict.

Baku has brought dozens of charges against Artsakh's military and political leadership, including allegations of planning and waging war, illegal resettlement, torture, and other offenses. The trial of former State Minister Ruben Vardanyan is proceeding separately.

Trials of Armenians in Azerbaijan are covered exclusively by state-controlled media outlets.

practical implementation was finalized on January 13, 2026, by Armenian

Foreign Minister Ararat Mirzoyan and U.S. Secretary of State Marco Rubio.

Armenian Ambassador Narek Mkrtchyan Highlights Commitment to Religious Freedom at “Save Armenia 2.0 Launch”

WASHINGTON, DC — On February 3, the Ambassador of the Republic of Armenia to the United States, Narek Mkrtchyan, participated in the “Save Armenia 2.0 Launch” event held within the framework of the International Religious Freedom Summit.

During the event, Ambassador Mkrtchyan delivered remarks outlining Armenia’s approach to protecting the fundamental right to freedom of religion and belief. He emphasized that religious freedom is one of the core human rights, enabling individuals to shape their identity, values, and moral choices without fear, pressure, or discrimination.

In his speech, the ambassador noted that Armenia, as the first country to adopt Christianity as a state religion, possesses a rich historical experience regarding the role of faith in preserving national identity and culture. At the same time, he underlined that modern Armenia is a secular state, where all citizens are equal before the law regardless of their religious beliefs.

Ambassador Mkrtchyan also presented Armenia’s religiously diverse environment, stressing that alongside the historically unique role of the Ar-

menian Apostolic Holy Church, Yezidi, Jewish, Muslim, Catholic, Evangelical, and other religious communities operate freely in the country, with their rights protected within the same legal framework.

He highlighted that safeguarding freedom of belief contributes to social stability and democratic resilience, warning that the politicization and exploitation of religion can deepen divisions and threaten long-term security.

At the same time, Ambassador Mkrtchyan expressed regret that the respected platform of the International Religious Freedom Summit had been used by an oligarch-led political movement to discredit Armenia’s democratic path and to attempt to influence electoral processes.

In conclusion, Ambassador Narek Mkrtchyan reaffirmed Armenia’s commitment to continuing the protection of freedom of religion or belief both domestically and internationally, viewing it as a fundamental pillar of democratic stability and lasting peace. He concluded his remarks by citing Proverbs 16:8:

“Better a little with righteousness than much gain with injustice.”

Armenia Acquires V-BAT Drones from the United States

YEREVAN — Armenia has acquired V-BAT unmanned aerial vehicles from the United States as part of the Armenia–U.S. military and defense partnership. According to Armenpress, the announcement was made by Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan following his meeting with U.S. Vice

President J.D. Vance.

“We have recorded significant progress in the field of Armenia–U.S. military and defense cooperation. Building on our many years of bilateral security collaboration and the ‘Eagle Partner’ joint exercises that have been ongoing for three years, Armenia has

Turkey Accelerates Preparatory Work at the “Alican” Border Crossing — Turkish Media

Turkey has accelerated preparatory work at the “Alican” border crossing along its frontier with Armenia, according to the Turkish outlet YesilIgdır.

The outlet reports that the governor of Igdır province, Firat Tasolar, inspected the ongoing modernization and infrastructure works at the crossing and received briefings on the current status of the process. During a site visit with a technical delegation, the governor examined border facilities and transit routes, noting that the work is expected to be completed within a short timeframe.

According to the source, the purpose of putting the crossing into operation is to boost cross-border trade, shorten logistics routes toward the Caucasus, and facilitate tourist traffic.

The land border between Armenia and Turkey was unilaterally closed

by Ankara in 1993 during the First Artsakh War. Since 2021, the two countries have resumed diplomatic contacts at the level of special envoys, foreign ministers, and national leaders.

The Alican–Margara Bridge was briefly opened in February 2023, when Armenia sent humanitarian aid and rescue teams to Turkey following a devastating earthquake.

Although both sides have announced an agreement to open the border to citizens of third countries and holders of diplomatic passports, no specific timelines have been made public. Yerevan has previously stated that the Armenian-side “Margara” checkpoint is already fully ready for operation.

On January 14, Prime Minister Nikol Pashinyan said that developments are expected in Armenia–Turkey relations.

Armenia National Assembly Elections Scheduled for June 7

YEREVAN — Armenian President Vahagn Khachaturyan has signed a decree scheduling the next regular elections to the National Assembly for June 7.

The decree was published on the official website of the President of Armenia and will enter into force the day following its official publication.

According to Article 91, Part 1 of the Constitution—cited in the decree—regular parliamentary elections are held no earlier than 60 days and no later

than 50 days before the expiration of the National Assembly’s term of office. Article 93 stipulates that both regular and extraordinary parliamentary elections are called by the President of the Republic.

In addition, Article 103, Part 2 of the Electoral Code (a constitutional law), also referenced in the decree, states that “the President of the Republic shall issue a decree calling regular elections to the National Assembly no later than 90 days before the voting day.”

acquired V-BAT unmanned aerial vehicles from the United States. Their effectiveness has been proven through extensive operational experience, and they will substantially contribute to strengthening our defense capabilities,”

the Prime Minister said.

Pashinyan expressed hope that the transaction, carried out under the U.S. Foreign Military Sales program, will serve as a foundation for further expansion of bilateral cooperation.

Interdisciplinary Conference at USC – It Takes a Diaspora to Raise a Language: Future Directions for Armenian

LOS ANGELES — The USC Dornsife Institute of Armenian Studies, in partnership with the Armenian Communities Department of the Calouste Gulbenkian Foundation, is pleased to announce the full program of *It Takes a Diaspora to Raise a Language: Future Directions for Armenian*, an interdisciplinary conference to be held February 27–March 1, 2026, at the University of Southern California, Taper Hall of Humanities, in Los Angeles.

At the heart of the conference is a central, forward-looking question: How can the Armenian language thrive in the Diaspora? Rather than centering narratives of loss or decline, the conference intentionally shifts the focus to examples of innovation, creativity, and success—highlighting initiatives, strategies, and targeted efforts that sustain and invigorate Armenian in its literary standards as well as its colloquial and dialectal forms, across generations and geographies.

The program is designed to foster dialogue between research and on-the-ground experience, featuring a mix of academic panels, roundtables, keynote lectures, live conversations, and practitioner showcases. This structure encourages exchange across disciplines and professional roles, em-

phasizing collaboration between scholars and those actively engaged in language education, cultural production, and community work.

Over three days, participants will address themes including language policy and assessment, heritage language transmission, early childhood and university-level language education, translanguaging and immersion models, creative and artistic language practices, journalism, artificial intelligence, and the future of Armenian in digital spaces. The program foregrounds both Western and Eastern Armenian, featuring global perspectives from Armenia, the Middle East, Europe, North America, and Latin America.

Keynote addresses by Dr. Ruth Kircher and Dr. Maria Polinsky anchor the program, alongside sessions that spotlight innovative pedagogical approaches, creative language use in digital and artistic spaces, and emerging models of language revitalization. By centering diasporic agency and experimentation, *It Takes a Diaspora to Raise a Language* aims to chart practical and hopeful pathways for the future of Armenian.

The conference is free of charge and open to the public. Its working languages are English and Armenian. RSVP is required.

Firebird and the U.S. Government

Continued from page 1

is proud to approve this remarkable technical agreement involving NVIDIA. This means new markets and new jobs for both American workers and companies, as well as for Armenia. These are chips that simply do not exist in most countries around the world. They will now be developed, and the data centers that use these chips will be built in Armenia, thanks to the Prime Minister's leadership."

The newly granted U.S. export license allows the sale and import of NVIDIA's advanced equipment to Armenia, reaffirming the project's full compliance with U.S. regulatory frameworks and underscoring the high level of institutional confidence supporting the initiative.

Phase two builds on Firebird's previously announced first phase, which involved a \$500 million investment and laid the foundation for

Armenia's first high-performance AI computing cluster. Together, the two phases represent a qualitative transformation of Armenia's technological infrastructure, enabling advanced research in biosciences, robotics, space exploration, and next-generation AI applications.

Firebird co-founder and CEO Razmik Hovakimyan added:

"Firebird is expanding U.S. leadership in artificial intelligence on a global scale, in line with our vision of putting AI to work for the benefit of all. This new cluster turns Armenia into a global supercomputing hub and demonstrates how trusted U.S. infrastructure can empower emerging economies. We are grateful to the governments of the United States and Armenia for their partnership, which has made it possible for American technologies to operate on a global scale."

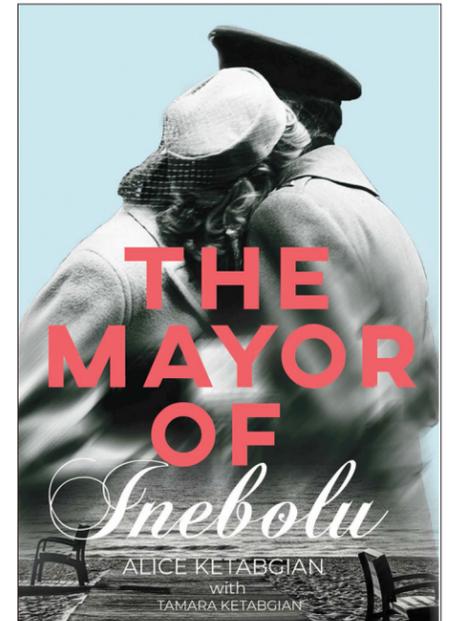
Firebird's flagship project aims to create a sustainable, globally com-

Presentation of Newly Released Historical Novel "The Mayor of Enebolu" at Ararat-Eskijian-Museum and Research Center

MISSION HILLS — The Ararat-Eskijian-Museum and Research Center (AEMRC) National Association of Armenian Studies (NAASR) and the Promise Armenian Institute at UCLA (PAI) are pleased to present a talk on the recently released historical novel "The Mayor of Inebeolu" by Alice Ketabgian and Dr. Tamara Ketabgian, on Sunday February 15th at 4 PM, P/T Ararat-Eskijian Museum at the Sheen Chapel 15105 Mission Hills RD, Mission Hills CA 91345.

When Yevkine returns to Istanbul, forty years after her departure as a small child, she faces the chance of a lifetime. There, she meets her cousin and begins to uncover the dark family secrets that remain within her ancestors' homeland. Unfolding amid laughter and tears, this moving historical novel traces the path of the Balyan family during the deportations of 1915 and beyond, as they build new lives for themselves. Their story begins in a picturesque small town near the southern coast of the Black Sea, continues through Istanbul's ancient quarters, to Marseille and Saint-Etienne, and eventually ends on the shores of New Jersey. Spanning both World Wars and the Spanish Civil War.

The Mayor of Inebolu explores complex questions surrounding intermarriage, religious tolerance, wartime trauma, and the historical legacy of Armenian and Turkish relations. Through-

out, the novel asks: "What does it mean to remember the pain of the past while still looking toward the future?"

This is an in-person event, the presentation will also be live-streamed and made available in a few days after the lecture on the Ararat-Eskijian Museum's YouTube channel: <http://www.youtube.com/@AraratEskijianMuseum>.

For additional information, please email Eskijian@ararat-eskijian-museum.com, or call the museum at (747) 500-7585

The book will be on sale during the lecture.

U.S. and Armenia Deepen Strategic Partnership

Continued from page 1

States as well," Vice President Vance said.

On the energy front, the two governments signed a joint statement marking the conclusion of negotiations on a cooperation agreement for the peaceful use of nuclear energy, commonly referred to as the "123 Agreement." Vice President Vance stated that the agreement could unlock up to \$9 billion in combined investments across two phases, including the introduction of U.S. small modular reactor technologies in Armenia.

Prime Minister Pashinyan welcomed the developments, underscoring the importance of Armenia-Turkey dialogue within the TRIPP framework, including the potential reopening of the Gyumri-Kars railway. He noted that the nuclear energy agreement would open a new chapter in Armenia-U.S. energy cooperation, strengthen energy security, and diversify Armenia's energy resources through the use of safe and innovative technologies.

Pashinyan also highlighted sig-

nificant progress in Armenia-U.S. military and defense cooperation, including the continuation of the "Eagle Partner" joint exercises and Armenia's acquisition of U.S.-made UAVs, describing the partnership as a key pillar of regional stability.

Prime Minister Pashinyan and Vice President Vance signed a Joint Statement on the Conclusion of Negotiations on an Agreement Between the Government of the Republic of Armenia and the Government of the United States on Cooperation in the Peaceful Uses of Nuclear Energy.

"This agreement will open a new chapter in the deepening energy partnership between Armenia and the United States and will contribute to the diversification of Armenia's energy resources through the introduction of safe and innovative technologies. I also expressed my gratitude for the long-standing support provided by the United States to Armenia in the field of nuclear safety and reaffirmed my readiness to further develop sectoral cooperation in areas of critical importance to both countries," Prime Minister Pashinyan said.

petitive technology ecosystem in Armenia, built on secure infrastructure, international partnerships, and long-term economic value.

As Firebird enters its second phase, the initiative stands as a tan-

gible example of how cross-border cooperation, aligned regulatory frameworks, and a shared commitment to innovation can translate into transformational impact of national significance.

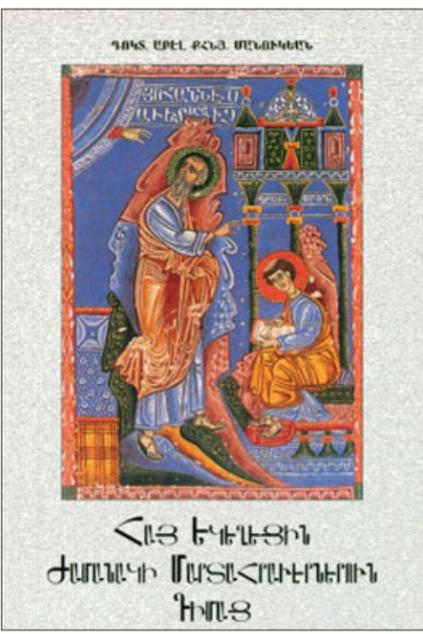
Հայ Եկեղեցւոյ Բարենորոգումը՝ Հոգեւոր Անընդմիջելի Գործընթաց Քրիստոսով

ԴՈՎՏ. ԱԲԷԼ ՔՅՆՅ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգութեան հարցը, որ վերջերս կրկին մասնաւոր կարեւորութիւն ստացաւ հայրենի պետութեան եւ եկեղեցւոյ վերնախաւին միջեւ յառաջացած լարուածութեան պատճառով, մեր իրականութեան մէջ ամենեւին նորութիւն մը չէ: Ան Հայ եկեղեցւոյ պատմութեան եւ կեանքի զարգացումներուն եւ պայմաններուն թելադրած բնական մէկ անհրաժեշտութիւնն է, որ իր բիւրեղ դրսեւորումը գտած է տարբեր դարաշրջաններու: Ան խզումի կամ հոգեւոր անկումի նշան չէ, այլ քրիստոնէական հաւատքի կենդանի զարգացման արտայայտութիւն: Քրիստոնէութիւնը կեանք է, ոչ՝ հաստատութեան կառուց կամ մեռելութեան վարդապետութիւն (տե՛ս Ղուկ Իգ 38): Այս իմաստով՝ սխալ պիտի ըլլայ քրիստոնէութիւնը դիտել լոկ յետադարձ հայեացքով, այլ անոր շնորհած փրկութեան խորհուրդը պէտք է գիտակցաբար թարգմանուի ներկայ կեանքին եւ մեր առօրեային մէջ: Այս ընկալումը կը մատնանշէ աստուածաբանական հիմնարար սկզբունք մը. քրիստոնէական հաւատքը ճահճացած չէ անցեալի որեւէ երեւոյթի հետ, այլ հիմնուած է Յիսուս Քրիստոսի մշտական ներկայութեան վրայ: Այս մասին է, որ կը վկայէ նաեւ Պօղոս առաքեալ, երբ կ'ըսէ. «Քանզի Յիսուս Քրիստոս նոյնն է երէկ, այսօր եւ յաւիտեան» (Եբբգ ԺԳ, 8):

Ուրիշ պէտք չէ ընկալել պատմագիտական առումով, թէ քրիստոնէութիւնը պէտք է պահպանէր իր անշարժ կամ կաղապարաձեւ բնոյթը: Շատ աւելի՛ ան կը վերաբերի աստուածային յաւերժութեան, որ նոյնական չէ միայն անցեալին հետ, այլ կը նշանակէ, որ ան միշտ ներկայ է՝ գերիվեր ժամանակի վերաբերեալ մեր բոլոր ընկալումներէն: Աստուծոյ յաւերժութիւնը ստեղծագործական այսօրն է, այլ խօսքով՝ «հիմա»ն. իւրաքանչիւր դարաշրջան սկիզբ կ'առնէ աստուածային ներկայէն: Հետեւաբար, քրիստոնէութիւնը երբեք անցեալ մը չէ, այլ իր բնոյթով միշտ նոր է: Ան նման չէ օրկանիզմի մը, որ բնութեան օրինաչափութեան համաձայն պարտադիր ու անխուսափելիօրէն կը ծերանայ, հոսակ կը կորսնցնէ իր կենսաւերջութիւնը ծնունդի եւ աճի փուլէ մը ետք, այլ կը մնայ իր սկիզբի արարչագործ եւ շարունակական գործընթացին մէջ: Ուստի մանանեխի հատիկի նոր կտակարանի պատկերը, քիչ քիչ քրագոյն սերմէն սաղարթախիտ հակայ ծառի մը վերածուելու իրողութիւնը, ... առնչուած է ոչ թէ աւարտուն իրավիճակին, այլ աճելու կամ ձեւաւորուելու շարունակական ու ժականութեան հետ:

Արդարեւ, Հայ եկեղեցւոյ բարեկարգութիւնը պէտք է շփոթել պարզապէս ժամանակակից նախափրկութիւններու կամ հասարակական սպասումներու յարմարելու պահանջին հետ: Աստուածաբանական իմաստով՝ ժամանակակից արդիականութիւնը բոլորովին չի նշանակել հաւատքը սահմանափակել լոկ այն երեւոյթներով, որոնք ներկայիս հաճելի են: Շատ աւելի՛ ան հարկ է ընկալել իբրեւ մարտահրաւէր մը՝ մեր ներկայ մտածողու-

թիւնը, գործողութիւնները եւ եկեղեցական կեանքը շարունակ համապատասխանեցնելու Աւետարանի սկզբունքներուն եւ թելադրած պատգամներուն, աճի կարենալու համար ըստ տիրաւանդ ու առաքելաշաւիղ չափանիշերուն: Ուստի եկեղեցիին բարենորոգումը խորացման հոգեւոր գործընթաց մըն է, այլ ոչ թէ սովորական կամ միամիտ պարզեցում մը: Անշուշտ ժամանակահատուկ ըլլալու պահանջը անշրջելի է, սակայն ան նոյնքան հրամայականօրէն առնչուած պէտք է մնայ Աւետարանի, եկեղեցւոյ վարդապետութեան, հաւատքի ժառանգութեան ու քրիստոնէական կեանքի հոգեւոր եւ բարոյական չափանիշերուն հետ:

Այս խորապատկերին վրայ, Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգութեան հարցը կը ստանայ առանձնապատուկ նշանակութիւն: Հայց. առաք. եկեղեցին, իբրեւ արեւելեան հնագոյն եկեղեցիներէն մին, իր մէջ կը պահպանէ հոգեւոր, ծիսական եւ աստուածաբանական հարուստ ժառանգութիւն: Սակայն այս ժառանգութիւնը չի սահմանափակուել իր վիճակագրական անցեալի մը տուեալներով, այլ կը հանդիսանայ կենսատու աղբիւր, որմէ եկեղեցին անտարակոյս ի վիճակի է ձեւաւորելու իր ներկան՝ խարսխուելով քրիստոնէական հաւատքի հիմքերուն վրայ: Այս ընկալումէն մեկնելով՝ Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգութիւնը կը նշանակէ ներթափանցել սեփական եկեղեցական կեանքին եւ այն սրբազան աւանդոյթին մէջ, որպէսզի ան բովանդակ հայաշխարհին համար միշտ մնայ արժանահաւատ վկայութիւն Քրիստոսի շնորհաբաշխ ներկայութեան մէջ: Այսպիսով, հաւատքը ինքնին կը վերածուի այն տեղը, ուր Աստուծոյ արարչագործ ներկայութիւնը անընդմիջելի, անընդմիջ կը դառնայ մեր առօրեային եւ կեանքի պատմական ճշգրիտ իրավիճակին մէջ:

Վերոնշեալ համոզումներով տողորուած եւ ներշնչուած Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան 1700ամեակի տօնակատարութեան 2003 թուականին հրապարակեցի հատոր մը «Հայ եկեղեցին ժամանակի մարտահրաւէրներուն դիմաց» (1) խորագրով: Հակառակ մեծաշուք տօնակատարութեան կանխատեսելի էր ծանրակշիռ բաց մը, որ կը վերաբերէր Հայ եկեղեցւոյ բարեկարգութեան խնդրին. տասնամեակներէ ի վեր չարչրկ-

ուած առաջադրանք մը, որ մեր ազգային-եկեղեցական հոգմածուի կեանքին բերումով, այլեւ տարատեսակ պատճառներով այդպէս ալ ցայսօր մնաց անիրագործելի: Պահանջը միշտ ալ կար, սակայն կը պակսէր գայն իրագործելու ներուժը, թերեւս նաեւ հոգեւորականներէ ու աշխարհականներէ կազմուած փորձագէտներու հոյլը, որ հաւաքական աշխատանքով լրացնել կարենար առաջադրուածը, գայն ներկայացնելու համար գուցէ յատուկ այս նպատակով հրաւիրուած Հայց. առաք. եկեղեցւոյ Ազգային-եկեղեցական ժողովին:

Արդարեւ, 1982 թուականին էր, երբ կ'ուսանէի Վիեննայի պետական համալսարանի աստուածաբանական կաճառին մէջ, վերադարձայ Ս. Էջմիածին՝ ամառնային արձակուրդս այնտեղ անցընելու նպատակով: Այդ օրերուն իմ հոգեւոր հօր՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. վեհափառ հայրապետի յանձնարարութեամբ, նմանապէս արտասահմանէն ժամանած խումբ մը միաբանակից եղբայրներու հետ քաղաքավարական այցելութիւն մը տունիք պրն. Անդրանիկ Հասարթեանին, որ այդ ժամանակ ՀԽՍՀ նախարարներու խորհուրդին աւուրներ Հայ եկեղեցւոյ գործերու խորհուրդի նախագահ պրն. Ռուբէն Պարսամեանի տեղակալն էր: Երբ ան տեղեկացաւ, որ մեզմէ ոմանք ուսանողներ են եւրոպական տարբեր համալսարաններու մէջ, պահ մը կանգ առաւ, ապա սթափ ու հանգամանօրէն նշեց, որ մեր եկեղեցին տեսաբաններու կարիքն ունի, եւ սոյնը զգալի պակաս մըն է՝ համեմատելով այն փորձագէտ տեսաբան-աստուածաբաններուն հետ, որոնք առաւելագոյն չափով ունին մասնաւորաբար Ռուս ուղղափառ, Հռոմէական կաթողիկէ եւ Աւետարանական եկեղեցիները: Այս կարեւոր թելադրութիւնը, որ ուղղուած էր մեզի խորհրդային պետական անաստուածութեան վարդա-

պետութեան հետեւող պաշտօնակատարի մը կողմէ, խորապէս տպաւորեց եւ ուղեկցեցաւ ինձի այդ այցելութեան տակաւին երկար ժամանակ անց: Գուցէ վերոնշեալ հատորիս հրատարակութիւնն ալ կը կրէր այդ տպաւորութեան կնիքը՝ տեսնել մեր եկեղեցին Քրիստոսի խորհուրդի արարչագործ ներկայութեան մէջ, ոչ միայն լոկ իր անցեալի փառքով, այլ ներկային արդիւնաւորութեամբ եւ ապագայի տեսիլքով:

Հատորը ներառած էր երեք ենթախորագիր՝ «Տարի մը՝ 1700ամեակէն ետք...», «Հայց. առաք. սուրբ եկեղեցւոյ ազգային եւ կրօնական անժամանցելի արժէքը հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ», «Տառապիլ Հայ եկեղեցիով, Հայ եկեղեցիին հետ եւ Հայ եկեղեցիին համար»: Նշուած էրեք վերնագրերն ալ եկեղեցաբանական եւ աստուածաբանական անդրադարձ էին, որոնք կը միտէին ցոյց տալու Հայ եկեղեցւոյ կալուածին մէջ բարեկարգութեան զգալի պահանջը, անոր նշանակութիւնը եւ կարեւորութիւնը այսօրուան մեր հոգեւոր կեանքին մէջ:

Այս առնչութեամբ հետաքրքրական է նշել, որ այդ ժամանակ անդրադառնալով հատորիս՝ շուրջ 116 աշխարհական անձեր հասցէիս փոստային նամակներ կամ ելհաղորդագրութիւններ յղեցին զնահատական խօսքերով կամ զանազան հարցադրումներով, սակայն ո՛չ մէկ հոգեւորական, թէկուզ հոգեւոր եղբայրներէս, ոչ ոք յանձն առաւ յիշելու գայն. քար լուսթիւն, բառացիօրէն «Ձայն բարբառոյ յանապատի»: Բացառութիւն էր Մոնթրէալի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւը, որ ելնամակի միջոցաւ կարճ ու կարուկ հետեւեալը ուղղեց հասցէիս. «Հայ եկեղեցին անբարեկարգելի է»: Անշուշտ երեւոյթը ուղղակի ցնցող է

Շար.ը էջ 12

ARMENIAN COUNCIL OF AMERICA INVITES YOU

First Annual Gala

VERANDA RESTAURANT
SATURDAY, MARCH 14, 2026

141 Artsakh Ave,
Glendale, CA 91205
Half Past Seven in the Evening

TO PURCHASE TICKETS
CALL: (818) 308-5707
WWW.ARMENIANCOUNCIL.ORG/ACA

Հայ Եկեղեցւոյ Բարեճակողները՝

Շարունակուած էջ 11-էն

Եւ յիշատակութեան արժանի, պարզապէս գայն առնչելու համար այսօրուան պետութեան եւ Եկեղեցւոյ վերնախաւին միջեւ առկայ լարուածութեան մէջ յառաջացած ՀՀ վարչապետին կողմէ 8 դեկտեմբեր 2025ին Հայ եկեղեցւոյ բարեկարգութեան վերաբերեալ հրապարակած նախագիծին(2), ապա նորէն վերջինիս կեցավայրին մէջ 10 եպիսկոպոսներու մասնակցութեամբ 5 Յունուար 2026 թուականին ստորագրուած Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգման ճանապարհային քարտէզին(3) հետ:

ՀՀ վարչապետին յայտարարած Հայ եկեղեցւոյ «բարենորոգման» վերաբերեալ վերոգրեալ նախաձեռնութիւնները, առաջին հայեացքով, կը պարունակեն ողջունելի յանձնառութիւններ, մասնաւորապէս թափանցիկութեան, հիմնարար կարգուկանոնի եւ հոգեւորականութեան ընկերային ապահովագրութեան վերաբերեալ: Այս տուեալները կը վերաբերին Եկեղեցւոյ կառավարման իրական եւ տասնեակ տարիներէ ի վեր քննարկուող խնդրայարոյց ոլորտներուն:

Ճիշդ է, որ խօսքը այստեղ «ճանապարհային քարտէզ»ներու մասին է եւ կարելի է ակնկալել բարենորոգման աւարտուն եւ արդէն պատրաստ աշխատանք մը, այնուամենայնիւ, թէ՛ 8 Դեկտեմբեր 2025 թուականին յայտարարուած ծրագիրը եւ թէ՛ 5 Յունուար 2026ին ստորագրուած փաստաթուղթը կը բացայայտեն կառուցուածքային, եկեղեցաբանական, կանոնադրական եւ աստուածաբանական զգալի թերութիւններ՝ այնքանով, որ անոնք Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգումը հիմնականօրէն կ'ընկալեն իբրեւ վարչական-իրական գործընթաց մը, եւ այդպիսով միայն անբաւարար պատկերացում կը դրսեւորեն Եկեղեցւոյ իրական բնոյթին մասին:

Խնդրոյ առարկայ փաստաթուղթերուն մէջ կը բացակայի ամուր եկեղեցաբանական հիմք մը. յստակ կերպով չ'արտայայտուիր, թէ ի՞նչ է Եկեղեցին իր էութեամբ, ինչպէ՞ս կը հիմնաւորուի հոգեւոր իշխանութիւնը եւ ուրիշ, ի վերջոյ, կը բխի եկեղեցական բարենորոգման խորքային աղբիւրը: Եկեղեցին անուղղակի կերպով կը ներկայանայ որպէս դուրսէն բարեփոխելի հաստատութիւն մը, այլ ոչ թէ որպէս Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինը, որուն բարենորոգումը գերազանցապէս կը բխի իր ներքին հոգեւոր կեանքէն՝ հաւատքին ու պաշտամունքին կենսատու աւելչէն:

Եկեղեցական իրաւունքի տեսանկիւնէն՝ յատկապէս զգուշութիւն կը պահանջէ պետական դերակատարներու ընդգծուած մասնակցութիւնը եկեղեցական կանոններու ձեւաւորումի, ներեկեղեցական գործընթացներու համակարգումի եւ, թէեւ անուղղակի, Եկեղեցւոյ ղեկավարութեան հաստատումին մէջ, որոնք լուրջ հարցադրումներ կը յառաջացնեն Եկեղեցւոյ ինքնուրոյնութեան, կանոնական կարգի եւ պետական օրինական ներգրաւուածութեան սահմաններուն վերաբերեալ: Բացի այդ, կաթողիկոսի պաշտօնին շուրջ կեդրոնացած՝ ակամայ հանգստեան կոչուելու կամ տեսակ մը աթոռակցութիւններու մը, տեղապահի, ապա նոր կաթողիկոսի մը ընտրութեան վրայ

շեշտադրումը կը թողու այն տպաւորութիւնը, թէ Հայ եկեղեցւոյ մէջ այսօրուան առկայ ճգնաժամը կրնայ լուծուիլ միայն կաթողիկոսական պաշտօնը գրադեցնող անձին հեռացումով կամ փոփոխութեամբ: Մինչդեռ որքան ալ տուեալ անձը Հայ եկեղեցին մէջ ստեղծուած ճգնաժամին, գայթակղութեան եւ միութեան խաթարման գլխաւոր պատասխանատուն նկատուի, միեւնոյնն է, կաթողիկոսական պաշտօնը, իբրեւ այդպիսին, պէտք է ընդամէնը միջոցի մը վերածուի, այլ ընկալուի իր պատմական, խորհրդանշական, սրբազան եւ հոգեւոր համապարփակ նշանակութեամբ:

Նոյնքան ուշագրաւ է Հայ եկեղեցւոյ ժողովական կեանքին հետ առնչուող՝ Աստուծոյ ժողովուրդին իրական մասնակցութեան բացակայութիւնը՝ աշխարհականներու, եկեղեցական շրջանակներու, հովուական պատասխանատուներու եւ ի վերջոյ, աստուածաբաններու եւ կանոնադրողներու ձայնը գրեթէ լսելի չէ, երեւոյթ մը, որ Եկեղեցին բարեկարգելու ծրագիրը կը ներկայացնէ իբրեւ վերէն վար ուղղուած գործընթաց մը:

Ի տարբերութիւն այս սահմանափակ ընկալումին, Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգութեան ծրագիրը, իբրեւ աստուածաբանական հիմնական եւ պատասխանատու գործընթաց, կոչուած է ունենալու համապարփակ բնոյթ եւ ընդգրկելու եկեղեցական կեանքի էական բոլոր ոլորտները՝ հոգեւոր, պաշտամունքային, ծիսական եւ քարոզչական առաքելութեան վերաշխուժացումը, աստուածաբանական իրթութեան ամրապնդումը, եկեղեցաբանական ու ժողովական ինքնագիտակցութեան խորացումը, Եկեղեցւոյ հովուական եւ հասարակական կեանքի հոգեւոր ու բարոյական ոլորտներէն ներս ներգրաւուածութիւնը թէ՛ հայրենի հողին վրայ եւ թէ՛ աշխարհասփիւռ հայրութեան իրականութեան մէջ:

Առանց ապաշխարութեան, հաւատքի խորացումի եւ հոգեւոր ինքնագիտակցութեան նորոգումի՝ իւրաքանչիւր կառուցուածքային բարեփոխում կը դառնայ բռնագրգռու եւ կը մնայ ընդամէնը արտաքին: Եկեղեցական բարենորոգման գործընթացը կառուցողական կը դառնայ այն պարագային, երբ ան կը հիմնուի առաջին հերթին եկեղեցական ներքին ինքնագիտակցութեան եւ հոգեւոր պատասխանատուութեան վրայ, եւ կը պահպանէ պատշաճ հաւասարակշռութիւն պետութեան հետ գործակցութեան մէջ՝ ի խնդիր պետականաշինութեան, հայրենիքի հզօրացման, սուրբ Եկեղեցւոյ շինութեան, ի պատիւ ազգին եւ ի փառս Աստուծոյ: Ուստի Հայ եկեղեցւոյ բարենորոգման ուղղութեամբ ներկայացուած «ճանապարհային քարտէզ»ները, թէպէտ կարելի է ստոյգ արժեւորել իբրեւ անհրաժեշտ եւ ողջունելի քայլեր, սակայն անբաւարար սկիզբ մը միայն, այլապէս՝ նախնական մեկնակէտ մը: Հայ առաքելական եկեղեցւոյ խորքային եւ իսկական բարենորոգումը կ'ենթադրէ երկարաշունչ, հոգեւոր հէնք ունեցող եւ եկեղեցաբանական առումով հիմնաւորուած գործընթաց մը, որ կ'իրականանայ ամբողջ Եկեղեցւոյ մասնակցութեամբ եւ կ'անցնի զուտ իրաւական ու կազմակերպչական միջոցառումներու

սահմաններէն անդին:

Քաղաքական նկրտումներէ եւ եկեղեցական պահպանողական կարծիքէն անդին, եթէ մօտ ապագային իսկապէս յաջողի մեկնարկել Հայց. առաք. եկեղեցւոյ բարենորոգման խորքային գործընթացը, ապա եկեղեցական կեանքի հոգեւոր-բարոյական, նաեւ ծիսական ոլորտներէն բացի, առաջնահերթ պէտք է նկատուի մասնաւոր կարեւորութիւն ընծայել հետեւեալ առաջադրանքներուն.

Եկեղեցին պէտք է ներգրաւուի Հայաստանի օրէնսդրական դաշտին մէջ: Եկեղեցւոյ համարկումը Հայաստանի իրաւական շրջանակին կը ծառայէ անոր իրաւական կարգավիճակի եւ պետութեան ու հասարակութեան առջեւ ունեցած պարտականութիւններու պարզաբանումին: Այսպիսով կը ստեղծուին թափանցիկութիւն, իրաւական որոշակիութիւն եւ հաստատութեան հաշուետուողականութիւն՝ առանց կասկածի տակ դնելու Եկեղեցւոյ հոգեւոր ինքնավարութիւնը: Միաժամանակ, ան կ'ամրապնդէ Եկեղեցին ներգրաւումը Հայաստանի հասարակական կեանքին մէջ եւ կը կանխէ կառուցուածքային անորոշութիւնը կամ իշխանութեան կեդրոնացումը յստակ սահմանուած իրաւական շրջանակէն դուրս:

Եկեղեցին չի կրնար յարատեւ մնալ միապետութիւն մը Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ(4): Միապետական դրուածք ունեցող Եկեղեցին ղեկավարութիւնը հակասութեան մէջ կը գտնուի Հայաստանի հանրապետական կարգի սկզբունքներուն հետ, որոնք հիմնուած են իշխանութեան տարանջատման, հաշուետուութեան եւ հաստատութեան (ինստիտուցիոնալ) մասնակցութեան վրայ: Նման անհամապատասխանութիւնը կը վտանգէ Եկեղեցւոյ հանրային հեղինակութիւնը եւ անոր ներքին օրինականութիւնը: Այս մարտահրաշխանքներուն դիմակայելու համար անհրաժեշտ են եկեղեցական կառուցներ, որոնք կ'երաշխաւորեն միասնական պատասխանատուութիւն, թափանցիկ որոշումներ կայացնելու գործընթացներ եւ օրէնսդրական պարտաւորեցնող վերահսկողութեան գործառնություններ:

Այս համաթեքստին մէջ հարկ է մշտապէս հաստատութեան կանոնացնել (ինստիտուցիոնալացնել) Ազգային եկեղեցական ժողովը Հայ եկեղեցւոյ գործող իրաւական կարգի շրջանակներուն մէջ եւ զայն գումարել առնուազան ամէն եօթ տարին անգամ մը: Ժողովը գումարելու լիազօրութիւնը ամենեւին պէտք է սահմանափակուած մնայ բացառաբար կաթողիկոսի պաշտօնին մէջ, այլ պէտք է ներառէ նաեւ համարժէք լիազօրութիւններով օժտուած յանձնաժողովի մը նշանակումը, որ պարբերաբար կը գումարէ ժողովը՝ ներկայացնելով համապատասխան օրակարգ(5):

Ամենայն հայոց կաթողիկոսին լիազօրութիւնները, որոնք վերջին տասնամեակներուն դարձած են կամայականօրէն անսահմանափակ, կը պահանջեն պարտադիր դասակարգում՝ Ազգային-եկեղեցական եւ Եպիսկոպոսական ժողովներու կողմէ կայացած որոշումներու ծիրէն ներս, որպէսզի մշտապէս կ'անխորհրդակցի եկեղեցական իշխանութեան չարաշահումի եւ Հայ եկեղեցւոյ միանձնեայ ղեկավարումի վտանգը:

Անհրաժեշտ է վերականգնել Հայց. առաք. եկեղեցւոյ Եպիսկոպո-

սաց ընդհանուր ժողովը՝ իբրեւ կրօնական, դաւանաբանական եւ հոգեւորբարոյական ոլորտներու մէջ Եկեղեցւոյ մշտական կառավարման մարմին: Այս ժողովը պէտք է կազմուած ըլլայ Հայց. առաք. եկեղեցւոյ նուիրապետական բոլոր աթոռներու հաւասար մասնակցութեամբ: Արդարեւ, 1441 թուականէն ետք նման Եպիսկոպոսաց ընդհանուր ժողով մը վերջին անգամ գումարուեցաւ 2013 եւ 2014 թուականներուն Հայոց ցեղասպանութեան 100ամեակին առթիւ՝ սրբադասելու համար 1915 թուականին ցեղասպանուած հայութեան 1,5 միլիոն նահատակները: Հանգամանքներու բերումով՝ նշուած զոյգ ժողովները բացառաբար քննարկեցին Հայոց ցեղասպանութեան նահատակները սրբադասելու օրակարգը, առանց անդրադառնալու ժամանակի այն մարտահրաշխանքներուն, որոնց դէմ-յանդիման կը գտնուէր Հայ եկեղեցին: Այս նպատակով հարկ է ստեղծել եպիսկոպոսներէ կազմուած յանձնաժողով մը՝ մասնակցութեամբ Հայց. առաք. եկեղեցւոյ նուիրապետական բոլոր աթոռներու ներկայացուցիչներուն: Սոյնը պէտք է լիազօրուած ըլլայ հրաւիրելու Եպիսկոպոսաց ընդհանուր ժողով առնուազան երկու տարին մէկ անգամ գումարելու դրոյթով՝ սահմանելով համապատասխան օրակարգ:

Հայց. առաքելական եկեղեցւոյ ներկայի եւ ապագայի կարիքներուն համապատասխանելու համար անհրաժեշտ է նախաձեռնել եկեղեցական կանոնական իրաւունքի նոր ու պարտաւորեցնող օրէնսդրութիւն մը պատրաստութեան(6): Այդ նպատակով պէտք է կազմուի մասնագիտական յանձնաժողով մը, որ համակարգուած կերպով վերանայի «Կանոնակարգ Հայոց»ի ամբողջ կանոնական նիւթը՝ պատմական, աստուածաբանական եւ իրաւաբանական տեսանկիւններէ: Յանձնաժողովին առաքելութիւնը պիտի ըլլայ մշակել միատարր կառուցուածքով, լեզուական եւ իրաւական առումով արդիական, սակայն Հայ եկեղեցւոյ աստուածաբանական եւ հոգեւոր աւանդություններուն հաւատարիմ կանոնադրութիւն մը: Նման օրէնսդրութիւն մը պիտի ապահովէ եկեղեցական կեանքի աւելի մեծ իրաւական որոշակիութիւն, պիտի ամրապնդէ Եկեղեցւոյ ինքնավար եւ ինքնապատասխանատու բնոյթը, եւ պիտի նպաստէ թէ՛ ներքին կառուցներու ներդաշնակ գործակցութեան, թէ՛ պետութեան եւ քոյր եկեղեցիներու հետ առողջ ու կառուցողական երկխօսութեան զարգացման: Այս նախաձեռնութիւնը կը ներկայացնէ ոչ միայն իրաւական բարեկարգում, այլ նաեւ հոգեւոր պարտաւորութիւն՝ ուղղուած Հայ եկեղեցւոյ վերանորոգման, կենսունակութեան եւ իր հաւատացեալ ժողովուրդին հանդէպ արժանահաւատ ծառայութեան:

Եզրակացութիւն
Հայց. առաք. եկեղեցւոյ բարենորոգման հարցը ի վերջոյ չի կրնար սահմանափակուիլ հաստատութեանական բարեփոխումներով կամ լոկ անձնական որոշումներով: Որքան ալ կանոնական, իրաւական, վարչական եւ կազմակերպչական միջոցառումները թուին անհրաժեշտ ըլլալ, միեւնոյնն է, առանց եկեղեցաբանական լուրջ մօտեցումի՝ անոնք ազդել կրնան ընդամէնը Եկեղեցին արտաքին ձեւաւորու-

Բառերու Խորհրդաւոր Աշխարհը Կաղանդը Հայկական Քաղաքներու Մէջ

ՆՈՐԱՅՐ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Ողջութիւն հայոց ազգին

Շաբաթ մը առաջ, յարգելի ընթերցող, այցելեցինք Վան, Խարբերդ, Բալու եւ Մարաշ, սեղանակից եղանք կաղանդի աւանդական սեղանին: Մենք վայելեցինք ամանորեան սեղանի համով զարդերը՝ վանեցիներու «բէկեղը», բալուցիներու «խորուն» եւ մարաշցիներու «ըռպէվ շորվոն», ինչպէս նաեւ տան առատ գինին եւ օղին: Դատեմի, Բագմաշէնի, Գոմքի, Բարձանջի տուններու դուռերն ալ բաց եղան եւ մեզ ընդունեցին որպէս Աստուծոյ հիւրեր, - կամ ուխտաւորներ - , ինչպէս որ կը նախընտրէք: Ապա ահանատես եղանք տարեմուտի տոնաշունչ սովորութիւններուն. գոտեկախին, աղբիւրի այցելութեան, կալանտոսի երգերուն եւ քաղցրահնչիւն Աւետիսներուն: Իսկ, երբ եկաւ խորհրդաւոր ժամը, կէս գիշերը, բաժակները վերցուցինք եւ վանեցիներու նման ուրախութեամբ գոչեցինք, «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»: Իսկ այսօր, յարգելի ընթերցող, քանի որ դեռ նոր տարուայ ցնծուն տրամադրութիւնը կը զգանք մեր հոգիներուն մէջ, այցելենք քանի մը ալ քաղաք եւ տեսնենք, թէ դար մը առաջ հայը իր բնաշխարհի մէջ ինչպէ՛ս կը տօնէր կաղանդը, յուսալով նաեւ, որ անոնց սեղանի վրայ մեզի համար մնացեր է ճաշատեսակ մը, գէթ աշուղեղէն մը ախորժաբեր:

Կաղանդը Ռուստիկիմի մէջ Գիւղ չէ, սրբավայր է

Ընտիր տեղանուն. Ռուստիկին: Կեսարիոյ մէջ դար մը առաջ 750 տուն հայու բնակավայր, բարեբեր գիւղ, քաղաքէն 43 քմ հիւսիս, Ալիս գետի ափին: Յարգելի ընթերցող, մի փորձէք գալն որոնել քարտէզներու մէջ: Անունն այսօր Ֆէլախիչ է: Ռուստիկիմի մեր հայրենակիցները հիմնականօրէն կը զբաղին հողագործութեամբ եւ արհեստներով: Ունին եռախորան Ս. Աստուածածին եկեղեցին եւ անոր կից վարժարան մը՝ Պարթեւեան: Անշուշտ, թէ Ռուստիկիմի կաղանդի տօնակատարութիւններուն մասնակից պիտի ըլլանք: Անոր համար է որ այս սիրունատես գիւղը կ'այցելենք: Բայց, դուք, հայոց պատմութեան սիրահար ընթերցող, չէ՞ք ուզեր Գրիգոր Լուսաւորիչի մկրտութեան սպիտակ մարմարեայ աւազանն ալ տեսնել: Ռուստիկիմի մէջ է ան: 10 մ. եւ 5 մ. չափեր ունեցող այդ աւազանը տեղւոյն

հայոց սրբավարն է, անունը՝ Լուսաղբիւր:

Տուր ինձի բարին

Ռուստիկիմի տանտիրուները կաղանդի գիշեր աղբիւր կ'երթան եւ անոր հաց, ցորեն, բոկեղ եւ գարի կը ձօնեն: Այդ արարողութիւնը ունի իր երգը. «Ա՛ն քեզի ցորեն, / Տո՛ւր ինձի հորէն: / Ա՛ն քեզի գարին, / Տո՛ւր ինձի բարին»: Տունդարձին անոնք կը կաղնդեն նաեւ կովերը եւ եզները: Յիշեցնեմ, թէ Սեբաստիոյ, Մալաթիոյ, Բալուի, Էվերէկի մէջ եւ այլ տեղեր՝ «կաղնդել» կը նշանակէ նոր տարուայ նուէր տալ: Այսօր, մի գարմանաք, տան կենդանիներն ալ պիտի գարդարուին, տօնական տեսք պիտի առնեն եւ նուէրներ պիտի ստանան, որպէսզի ուրախ եւ կայտառ մնան, առատ կաթ տան եւ մեր տունը պահեն:

Գաթան կը բուրէ

Ռուստիկիմի մէջ կաթաները նախազարդ կ'ըլլան: Փայտէ կաղապարները՝ խաչաձեւ, աստղաձեւ, կամ լուսնաձեւ, թեթեւօրէն կը նստին խմորի վրայ եւ իրենց դրոշմը կը ձգեն: Տիկիները կը թխեն նաեւ տօնական բոկեղը, որ զարդարուած կ'ըլլայ չամիչով: Ապա կու գայ գիշերուան ամենէն հաճելի եւ ախորժաբեր ժամը. գիւղի պատանիները պարաններու ծայրին կեր կը կապեն, անոր ծայրէն ալ կարմիր թաշկինակ մը, ապա տուններու տանիքէն կ'իջեցնեն, երգելով՝ «Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ աւետիս, կերէն քաթաս կախէ»: Տանտիրուներն ալ այդ թաշկինակի մէջ ինչեր չի լեցնեն. փոքրիկ գաթա մը, չամիչ, չոր թուրթ, ընկոյզ, թուզ՝ «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Անոյշ, բերանդ կարմիր թուշ

Ահա կէս գիշեր է: Ս. Աստուածածին եկեղեցին կը ղողանջէ իր զանգակները եւ բոլորին կը կանչէ տարեմուտի անդրանիկ արարողութեան: Իսկ երբ անոնք տուն վերադառնան, մեծերուն ձեռքը կը համբուրեն, մեծերն ալ, գիւղի յատուկ սովորութիւն, նոր հարսերուն կուրծքին ոսկի մը կը դնեն, որպէս ցանկալի կաղնդէք: Ապա երբ բաժակները բարձրանան ուստիկիմիցիները կ'ըսեն. «Շինաւոր Նոր տարի, սիրելեօք, բարեկամօք... Անուշ...», բերանդ կարմիր թուշ: Իսկ մենք ալ վանեցիներու բերանով ընկերակցինք անոնց. «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Կաղանդը Կարնոյ մէջ Քաղաք չէ, բուրաստան է

Ինչ մեծ է կարին քաղաքը: Ինչ փարթամ են տուները: Ինչքան հարուստ է շուկան: Դուք Կարնոյ մէջ անշուշտ, թէ պիտի ուզէք նախ Սանասարեան վարժարանը այցելել՝ հիանալ անոր երկրաբանական թանգարանին, հարուստ մատենադարանին եւ գեղակերտ ձեմապարտէզներուն: Ապա, ձեզի կ'առաջարկեմ, որ դուք խոր երկիւղածութեամբ քալէք Մարիամ Աստուածածին առաջնորդանիստ մայր տաճար՝ Բարձր Հայքի ամենագեղեցիկ ու ամենախոշոր շինութիւններէն մէկը, որ կառուցուած է կարմրաւուն, սրբատաշ աւազաքարով: Քսան քեղակերտ սիւներու վրայ կանգնած է տաճարը, ունի քսանչորս մեծ պատուհաններ, 15 լուսամուտ, երեք խորան: Այժպտիկներ լերան դաշտերէն եկած ծաղիկները հոն կը բուրեն՝ տիրամայրը մեծարելով: Եկեղեցին ունի երեք դարպաս, արեւմտեանը, հիւսիսայինը եւ հարաւայինը: Երեք դուռերն ալ հայկական փայտափորագրութեան գլուխ գործոցներ են: Իսկ հսկայ զանգակներն եկեղեցոյ՝ Կաղանդի գիշերը քաղցր-քաղցր կը հնչեն, կը լսուին ամբողջ քաղաքէն՝ աւետելով նոր տարին: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Մէկ հատ «Սիրտ» կու տաք

Ապշած էք: Գիտեմ: Կարինն է սա. Բարձ Հայքի խոշորագոյն քաղաքը: Մինչեւ որ կարնեցի մը ապարանքին հասնիք, դուք նկատեցէք Արծնեան երկսեռ վարժարանը եւ անոր 334 աշակերտները, որոնք Կաղանդի հանդէս մը պատրաստած են: Նոյնպէս ուրախ են Աղաբալեան, Գալֆայեան, Հոբիփսիմեան, Մարեան եւ Տէր-Ազարեան դպրոցներու աշակերտները: Կարնոյ հայկական թատերական միութիւնը արդէն պատրաստած է տա-

րեմուտի շքեղ հաւաքոյթ: Իսկ քաղաքի մշակութային ընկերութւնները՝ Անձնուէրը, Վարդանանցը, Ընկերասիրացը, Սիսականը, Կրթականը, Աղքատասիրացը «էնվարէ շարգիչ» թերթի հայերէն էջերուն մէջ տուած են Նոր տարին շնորհաւորող ուրախ յայտարարութիւններ: Իսկ ամենէն սիրունը քաղաքի հայկական երեք մանկապարտէզներու աշակերտներն են: Փոքրիկ աղջնակներու մագերը տօնական կամիր ժապաւէններով են զարդարուած: Իսկ տղաներու սեւ շապիկներու լամբակի համար օրիորդները մետաքսէ կակաչներ շինած են: Ահա ձեզ հիւրընկալող տունը: Եռաչարկանի շքեղութիւն մըն է ան: Վառած են բոլոր լոյսերը: Պատուհաններէն դուրս կը յորդի ամանորեայ ցնծութիւնը: Դուք ներս չմտած նայեցէք ձախ

կողմ, փողոցին անկիւնը կրպակ մը կայ հոն: «Ողջոյն» մը տուէք պարոն Ղունկիանոսին, քաղաքի սիրուած թերթավաճառին եւ որպէս յիշատակ ուզէք հայկական բոլոր թերթերուն Կաղանդի յատուկ թիւը: Պարոն Ղունկիանոսը ձեզի պիտի տայ «Յառաջ» մը, «Սիրտ» մը, «Երկիր» մը եւ «Լոյս» մը: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Շար.ը էջ 15

GALA

“ROOTED IN COMMUNITY,
GROWN WITH CARE,
NURTURED WITH LOVE
AND COMPASSION”

Saturday, February 28, 2026
5:00 p.m. Reception – 6:00 p.m. Dinner

Anoush Landmark
10635 Woodman Avenue
Mission Hills, CA 91345

Entertainment by Allen G. Orchestra
Keynote Speaker, Araksya Karapetyan

Black Tie Optional

ՎԵՆԵՏԻԿ ԿՐ ՄԵԾԱՐԷ ԼԵՈՆ ԱՐՔ. ԶԷՔԻԵԱՆԸ

Լեոն Արք. Զէքիեան անուանեցաւ Պատուոյ անդամ Վենետիկի պատմական կարեւորագոյն հասարակութիւններէն «Սուրբ Մարկոսի Մեծ Դպրանոց»ին (Scuola Grande di San Marco):

«Սքոլոյա» կամ «Սքոլա»ները Վենետիկեան Հասարակապետութեան մէջ աշխարհականներու եղբայրացութիւններ էին, որոնցմէ եօթը հատը «մեծ» որակումը կը կրէին իրենց բացառիկ կարեւորութեամբ, եւ որ կը գործէին որպէս մշակութային, զեղարուեստական, արհեստաւորական ձեւարաններ կամ ակումբներ, միանգամայն որպէս ընկերային օժանդակութեան, զթասիրութեան եւ զօրակցութեան կեդրոններ՝ ուր հեղինակաւոր վարպետներու առաջնորդութեամբ կը դարձնուէին արուեստագէտներու, մտաւորական գործիչներու, կարեւոր արհեստաւորներու սերունդները: Այդ դպրանոցները էին միանգամայն, իրենց անդամներուն համար, կօնական եւ հոգեւոր կեանքի բովեր, իւշաքանրիւրը՝ իր յատուկ կանոնադրութեամբ: Գործնականին մէջ անոնք կերտեցին Վենետիկի համաշխարհային չափանիշով ակնառու եւ զգաթմաղի արուեստն ու մշակոյթը:

31 Յունուար Շաբաթ երեկոյեան, մասնաւոր հանդիսաւորութեամբ շնորհուեցաւ Ս. Լեոն Արք. Զէքիեանին՝ «Սուրբ Մարկոսի Մեծ Դպրանոց»ի Պատուոյ անդամի տիտղոսը, Դպրանոցի «Աւագ Հսկիչ» (Guardian grande) Դոկտ. Մարիոյ Փոյի կողմէ ի ներկայութեան դպրանոցի բազմաւնեւոր եւ բարեկամներու բազմութեան մը, որոնք կը լեցնէին՝ կարօտեալներու Ս. Ղազար եկեղեցին (San Lazzaro dei Mendicanti): Այս առթիւ ինքը Ս. Լեոն Արք. Զէքիեան մատուցանեց հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, մասնակցութեամբ Ս. Ղազարու Մխիթարեան Մայրավանքի Հայրերուն ու Եղբայրներուն եւ երգեցողութեամբ՝ Ս. Մարկոսի Մայր տաճարի փոխ-խմբավար Մախարոյ Ճասթին

Ռափաշիոլի վարած երգչախումբին: Ճասթին Ռափաշիոլի առաջին կինն է որ, եօթը հարիւր տարիներէ ի վեր, արժանի նկատուած է այս յոյժ պատուաբեր պաշտօնին:

Իր քարոզին մէջ Գերպ. Զէքիեան անդրադարձաւ Վենետիկի եւ Հայութեան հազարամեայ կապերուն, որոնց պակը եղած է Մխիթար Աբբասօր եւ իր Միաբանութեան վայելած բացառիկ հիւրընկալութիւնը Վենետիկի մէջ: Ան ընդգծեց՝ որ իրեն ընծայուած այս պատիւը ինք կը նկատէ որպէս ընծայուած Մխիթարի տան, որ եղած է իր հոգեւոր օրրանը, եւ

Մխիթարի տան ընդմէջէն՝ համայն Հայութեան:

Այս առթիւ, մասնաւոր հրաւերով Վիեննայի Վենետիկ ժամաներէր յայտնի դուրուկահար Մախարոյ Արամ Իփիկեան, որ Սգ Պատարագի սկզբնաւորութեան եւ որոշ պահերուն դուրուկի հոգեպարար նուազը ընծայեց, կատարելով ի միջի այլոց, Տիեզերական Վարդապետ Ս. Գրիգոր Նարեկացիի «Հաւուն հաւուն»ը՝ մինչ Պատարագիչը կը կարդար նոյն Նարեկացիի հոգեբուխ աղթքը Սգ Հոգոյն ուղղուած, յատուկ՝ եպիսկոպոսական հանդիսադրութեան:

ՊՈ-ԱՐԱՔՍ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Պոլսոյ «Յրանդ Տինք» Հայաստանեան Դպրոցի Սիրոյ Սեղանին Գոյացաւ 4,5 Միլիոն Լիրա

2026ի առաջին սիրոյ սեղանը տեղի ունեցաւ Փետրուարի 8-ին, ի նպաստ հայաստանեան «Հրանդ Տինք» վարժարանին, ստեղծելով խանդավառ ապրումներ զաղութիւն մէջ: Արդարեւ, համայնքային շրջանակները՝ Գումգաբուի մէջ ժամադրուած էին Կէտիկ Փաշայի «Հրանդ Տինք» դպրոցի տարեկան հանգանակութեան առթիւ:

Առաւօտեան կանուխ ժամերէն սկսեալ լեցուն էր եկեղեցին, ուր կրօնական եւ աշխարհիկ արարողութիւններուն նախագահեց Թուրքոյ Հայոց Պատրիարք Ամեն. Ս. Սահակ Արք. Մաշալեան: Օրուան պատարագիչն էր պատրիարքական փոխանորդ Ս. Գրիգոր Աւ. Քհնյ. Տամատեան: Արարողութեան ներկայ էին Ս. Շնորհք Աբղ. Տօնիկեան, վերապատուելի Գրիգոր Աղապալօղլու, ինչպէս նաեւ Սեւ Մովեան Տնտեսական Համագործակցութեան մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան մշտական ներկայացուցիչ Նաչիրի Պետրոսեան: Երգեցողութիւնները կատարուեցան «Գողթան» դպրոց դաս երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ Յովսէփ Գուլումեանի:

Այս առթիւ՝ «Մարմարա» կը գրէ.- Համայնքը՝ այս տարի եւս նեցուկ կանգնեցաւ այս կրթօճախի ու Յարութիւն եւ Դալար Հորոգողու ամուլի գլխաւորութեամբ զայն կառավարող կամաւորներու կողքին, ցոյց տալով բարոյական ու նիւթական իր աջակցութիւնը: Մեծ ուրախութիւն ապրեցանք տեսնելով որ համայնքը, հերթական անգամ, իր գուրգուրանքը ցուցաբերեց Հայաստանցի տղոց նկատմամբ, որոնք՝ իրենց «Հայաստանեան ուլասիս»ը գտած են Կէտիկ փաշայի Ս. Յովհաննէս Աւետարանական եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ եւ որոնց ճակատագրէն պատասխանատու դարձած է նաեւ մեր աւանդապահ համայնքը:

Նորին Ամենապատուութիւն Պատրիարք Հայրն իր քարոզին մէջ անդրադարձաւ կրթութեան ու հայեցի դաստիարակութեան կարեւորութեան, ապա՝ Հրանդ Տինք վարժարանի առաքելութեան, որուն համար սիրոյ սեղան եւ նուիրահաւաք կազմակերպած էր:

Հոգեւոր պետը հրաւիրեց բոլորը, իրենց լուծանքով, մասնակցելու եւ զօրակցելու մեր այս բաղադատաբար նոր վարժարանին ի շինութիւն եւ ի կրթութիւն Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի մեր եղբայրներուն եւ քոյրերուն: Պատրիարք Հայրը գնահատեց Հայ Աւետարանական եկեղեցին, որ իր ծոցը բացած էր այս նոր վարժարանին համար: Արթօ եւ Դալար Հորոգողու ամուլը, Հերիքնագ Աւագեանի գլխաւորութեամբ բոլոր երախտաւորները, կամաւորներն ու ծառայողները:

Կրօնական արարողութեանց աւարտին՝ Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ, եկեղեցւոյ յարակից Յարութիւն Ամիրա Պեգճեան սրահին մէջ սարքուեցաւ սիրոյ սեղան: Ճաշերու մատուցումէն ետք գործադրուեցաւ օրուան յայտագիրը: Ելոյթներով հանդէս եկան Վեր. Գրիգոր Աղապալօղլու, Տիկին Դալար Հորոգողու եւ Տնօրէնուհի Հերիքնագ Աւագեան, որոնց խօսքն ընդհանրապէս կեդրոնացած էր երախտագիտութեան եւ ուսման կարեւորութեան վրայ: Յաջորդեցին տղոց ելոյթները երգ ու պարով եւ արտասանութեամբ:

Նուիրահաւաքը՝ գոհացուցիչ էր: Ակնկալուած շուրջ 6 միլիոն լիրա բացէն 4,5 միլիոն լիրան (մօտ 100,000 տոլար) հաւաքուած էր, նիւթական կարեւոր օժանդակութիւն դառնալով կամաւոր հոգաբարձուներու կառավարման համար:

Հաւաքոյթն իր աւարտին հասաւ Նորին Ամենապատուութեան հուսկ բանքով եւ «Պահպանիչ»ով:

JOIN US FOR OUR

KIDS PAINTING CLASSES

CLASSES START JANUARY 9, 2026

EVERY FRIDAY AT 5PM WITH TEACHER MANIA GERMAGIAN

**AEBU CENTER
1060 N ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104**

REGISTER NOW!
WITH NOR SEROUNT/AREV
(626) 738-5639

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Անուշավաճառ Վրէժ կարիք ունի եւրոպական անուշեղէնի փորձառու պատրաստողի:
Փնտռուած է պատասխանատու եւ փորձառու մասնագէտ, որ կը տիրապետէ եւրոպական անուշեղէնի պատրաստման:
Հետաքրքրուած անձերը կրնան հեռայնել 626-8332331 թիւին:

ՄԱՅԱԶԴ

ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆ

Մրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր շատ սիրելի եղբոր, հորեղբոր եւ հարազատին ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆԻ մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, Յունուար 13, 2026-ին, Արքեպիսկոպոստի մէջ: Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ՝ Շաբաթ, Փետրուար 21, 2026-ին առաւօտեան ժամը 9:00-ին Forest Lawn գերեզմանատան Old North (Կարմիր) եկեղեցւոյ մէջ 6300 Forest Lawn Drive, Los Angeles, CA 90068:

Սգակիրներ՝
Տէր եւ Տիկին Նուպար եւ Հուրի Արոյեան
Օր. Զապէլ Արոյեան
Տէր եւ Տիկին Ժաք եւ Յասմիկ Քէլճեան եւ զաւակներ Թալին եւ Կրէկ

Տէր եւ Տիկին Արեգ եւ Անի Արոյեան եւ զաւակներ Նիքոլայ եւ Մաթիոս Տօքթոր եւ Տիկին Սամուէլ եւ Սարին Քէշիշեան եւ զաւակը Զարա ու համայն Արոյեան, Կիլգելիմեան, Իշխանեան, Լեւոնեան, Քէշիշեան, Մախանեան, Մաթոսեան, Գալֆայեան, Մանուկեան ընտանիքներ, ինչպէս նաեւ Հայ Աւետարանական Կիլիկիա եկեղեցւոյ համայնքը եւ բազմաթիւ այլ կազմակերպութիւններ:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Գաղութիւն հանրաձայնօթ մտաւորականներէն ԱՐՄԷՆ ԱՐՈՅԵԱՆԻ մահուն տխուր առիթով «Մասիս» շաբաթաթերթը իր խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի անմիջական հարազատներուն եւ համայն բարեկամական լայն շրջանակին: Լոյս իր անթառամ յիշատակին:

Լաւրովի «Կարմիր Գծերը»

Շարունակուած էջ 2-էն

հարցում:

Միաժամանակ, սակայն, Մոսկուայում հասկանում են, որ ԱՄՆ փոխնախագահի այցը Երեւան փոխում է տարածաշրջանային խաղի տրամաբանութիւնը: Ուաշինգթոնը նոր թափով փորձում է տիրանալ տարածաշրջանային կայունութեան «վերմակին», որը Ռուսաստանը անյաշող դեռ փորձում է պահել իրեն՝ որպէս միակ օրինական մոդերատոր:

Երբ Լաւրովը Սիմոնեանի հետ գրոյցում շեշտում է 2020թ. Նոյեմբերի 9-ի փաստաթղթի փաստացի չեղած կենսունակութիւնը եւ դրան հաւատարիմ մնալու անուղղակի հրահանգ իջեցնում, նա փորձում է Հայաստանի միջոցով փրկել միջ-նորդական եւ տարածաշրջանային լիդերի՝ իր փլուզուած մենաշնորհը: Իրականում, սակայն, այդ մենաշնորհը ոչ թէ վեցս, Ուաշինկ-

թոնը, Պրիւսէլը կամ Երեւանն են փլուզել, այլ՝ Ռուսաստանն ինքը, ԼՂ-ն զոհաբերելով թուրք-ատրպէյճանական տանդեմին եւ այդ կերպ թուրքիային հնարաւորութիւն տալով հէնց Մոսկուային գրկելու ռեզիւտայի այդ մենաշնորհից եւ կորցնելու հիմնական բոլոր քաղաքական լծակները: Այս ամէնի ֆոնին վենսի այցը ուղղակի խորհրդանշում է Ռուսաստանի, որպէս «միակ երաշխաւորի», կարգավիճակի մայրամուտը:

Դրանից առաջացած մղձն է, ահա, որ Լաւրովը հանում է Հայաստանի խորհրդարանի նախագահից՝ «տարօրինակ» կերպով մոռանալով, որ տանգոն այս դէպքում նաեւ երրորդ կողմ ունի՝ Ատրպէյճանը, որի հետ եւս իրենք «դաշնակցային փոխգործակցութեան» մէջ են՝ համաձայն 2022 թուականի Փետրուարի 22-ին Մոսկուայում ստորագրուած հռչակագրի: «ՌԱՏԱՐ»

Բառերու Խորհրդաւոր Աշխարհը

Շարունակուած էջ 13-էն

Այս տարի, ո՞վ է բախտաւորը

Խորհրդաւոր կէս գիշեր: Կարնոյ մանուկները, հարսերը իրենց մեծերուն ձեռքերը կը համբուրեն: Մեծերն ալ պատրաստ են անոնց կաղնդելու. բարձին տակէն շողո-

ղուն դրամ կը հանեն: Տիկիները արդէն թիւած են պատուական տարեհացը: Այնքան մեծ է ան, որ պիտի կշտացնէ նահապետական ընտանիքի բոլոր անդամները, աղքատները, ուղեւորները, ուխտաւորները, Կարնոյ ձիւնագարդ դաշտերը, սառած աղբիւրները, Միւրանեաց լեռները, Այծպտկունքի

Հայ Եկեղեցւոյ Բարենորոգումը՝

Շարունակուած էջ 11-էն

մին վրայ: Եկեղեցաբանական պատասխանատու բարենորոգումը կը պահանջէ աւելի խորքային մօտեցում մը՝ հիմնուած եկեղեցւոյ ինքնընկալուած վրայ որպէս Քրիստոսի մարմին, որ կ'ապրի Տիրոջ մշտնջենական ներկայութենէն եւ այդ ներկայութենէն կը նորոգուի, Ս. Ներսէս Շնորհալի հայրապետին բառերով՝ «Նորափետուր կը զարդարուի»: Հետեւաբար, բարենորոգումը ոչ թէ միանգամեայ գործողութիւն է կամ արհեստական գործընթաց, այլ շարունակական հոգեւոր ճամբայ մը, որ ծնունդ կ'առնէ դարձի, հաւատքի խորացման եւ համատեղ պատասխանատուութիւն ստանձնելու մէջ:

Մեկնելով այս հայեցակէտէն՝ եկեղեցւոյ բարենորոգումը արժանահաւատ կրնայ ըլլալ միայն այն պարագային, երբ ան կը բխի եկեղեցւոյ ներքին կեանքէն եւ կը սնուցուի անոր հոգեւոր փորձառութենէն: Ան միանշանակ կը պահանջէ հաւատարմութիւն Ս. Աւետարանին, եկեղեցական պաշտամունքին եւ աստուածաբանական ավանդութեան, ինչպէս նաեւ կանոնական կարգին հանդէպ, միաժամանակ ձգտելով այս հաւատարմութիւնը նոր ձեւով արտայայտելու կեանքի ներկայ պայմաններուն մէջ:

Բարենորոգումը չի նշանակեր ներկայ ժամանակին յարմարիլ, այլ ներկան ուղղորդել Քրիստոսի: Արդարեւ, իսկական բարենորոգումը կ'իրականանայ այնտեղ, ուր ներկան ինքնաբաւ եւ ինքնանպատակ չէ, այլ կը ձգտի զայն ձեւաւորել՝ մնալով համահունչ Քրիստոսի խորհուրդին՝ Ս. Աւետարանի ընդմէջէն փոխանցուած տիրաւանդ պատգամներուն: Յատկապէս Հայ եկեղեցին, որ ունի բազմադարեան հաւատքի նուիրաւորութեամբ պատմութիւն, հրաւիրուած է իր հոգեւոր հարուստ ժառանգութիւնը չզիտելու իբրեւ փակ անցեալ մը, այլ կենդանի աղբիւր, որմէ կը ձեւաւորուի իր տուած ներկայ վկայութիւնը: Հայ եկեղեցին պատմական անկենդան յուշարձան մը չէ, ոչ ալ հաստատութեան կառուցումը, այլ զայն միանշանակ պէտք է ընալել իբրեւ առաքելաշաւիղ ավանդութենէն սնող մշտարորոգ առաքելութիւն մը:

Ամենեւին պէտք է անտեսել

այն փաստը, որ նման բարենորոգում մը հրամայականօրէն կը պահանջէ ամբողջ եկեղեցւոյ՝ հոգեւորականութեան եւ աշխարհական դասերու մասնակցութիւնը: Հայ եկեղեցւոյ ժողովական եւ ժողովրդավարական սկզբունքներուն պահպանումը, այսինքն՝ ժողովական կեանքի եւ գործառույթներու կիրառումը, որ կ'ընկալուի իբրեւ հոգեւորականութեան ու աշխարհականներու հոգեւոր եւ կանոնականօրէն կարգաւորուած համատեղ պատասխանատուութիւն ստանձնելու պատրաստակամութեան դրսեւորում եկեղեցական որոշումներու կայացման մէջ: Ժողովական կեանքի մէջ գործադրուող հաշուետուութեան կարեւորութիւնը, նաեւ կրօնագիտական կրթութեան անհրաժեշտութիւնը ոչ թէ լրացուցիչ ազդակներ են, այլ միանշանակ կը հանդիսանան եկեղեցւոյ գոյութեան էական եւ բաղկացուցիչ տարրերը: Երբ այս չափանիշերը կամայ թէ ակամայ կ'անտեսուին, իւրաքանչիւր բարենորոգման փորձ կը վտանգուի մակերեսայնութեամբ եւ կը կորսնցնէ իր հոգեւոր լիարժէք հաւաստիութիւնը:

Այսպէս ընկալուած՝ Հայ եկեղեցին բարենորոգելու ծրագիրը ոչ միայն չի դառնար սպառնալիք հանդէպ ազգային հոգեւոր ավանդութեան, ինքնութեան եւ առաքելութեան դէմ, այլ կը կազմէ անոր բնական զարգացման արժանիքը: Աւանդապահ ըլլալը լաւ է, սակայն զայն իբրեւ քանքարաթաքոյց անցեալի փոշիներուն մէջ թաղելը՝ մահացու: Զայն ժամանակի պահանջներուն համապատասխան պատուաստել է պէտք, որպէսզի նոր ընձիւղներ արձակէ, փթթի եւ տայ պտուղ «Մէկի փոխարէն հարիւր, ուրիշ մը՝ վաթսուն եւ ուրիշ մը՝ երեսուն» (Մտթ. ԺԳ, 23):

Աւանդութիւնը կեանք կը ստանայ ոչ թէ անցեալը պարզապէս պահելով, այլ Քրիստոսի հաւատարիմ մնալով, որ «նոյնն է երէկ, այսօր եւ յաւիտեան» (Եբրգ ԺԳ, 8): Այս հաւատարմութեան մէջ է, որ կը կայանայ յոյսը, թէ Հայց. առաք. եկեղեցին պիտի կարենայ ժամանակի ներկայ մարտահրաւէրներուն դիմաց հաւատքով ապրիլ իր «այսօրն ու վաղը»՝ ըլլալով մեծագոյն եւ արժանահաւատ վկան իր հայկազուն հօտի գոյութեան, անոր զարգացման, բարոյական մեծութեան եւ հոգեւոր սրբութեան:

մարդերը, ինչպէս նաեւ ձեզ եւ մեզ: Տարեհացը զարդարուած է գոյնզգոյն կուտերով, փայլուն եւ հիւսթալի չամիչներով: Խաչածէ է ան, երբեմն մարդակերպ: Վրան կան տօնական նախշեր: Տանտիկինը անոր մէջ մէկ հատ ալ մետաղեայ դրամ դրած է: Այս տարի ո՞վ է փախտաւորը: «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Յրաժեշտի բաժակը

Կաղանդի այս ուխտագնացութիւնը, յարգելի ընթերցող,

կարծեմ, թէ՛ մարմնապէս եւ թէ՛ հոգեպէս կշտացուց մեզ: Իսկ յաջորդ եւ վերջին պտուղը մեզ թող տանի Հաճըն, Արաբկիր, Եոզղատ, Ամասիա, Զէյթուն եւ Մալաթիա: Հոն ալ հիւր ըլլանք կաղանդի սեղանին, արծաթ կամ ոսկի դրամ ստանան սիրունատես հարսերը, աղբիւր երթան երիտասարդները, Աւետիս երգեն մանուկները, գօտեկախ խաղան պատանիները, իսկ մենք վայելենք սեղանի շնորհները, միաբերան գոչելով՝ «Ուտենք, խմենք անոյշ գինին, ասենք ողորմին, ողջութիւն հայոց ազգին»:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Իտալիոյ Նախագահը 25-րդ Ձմեռային Ողիմպիական Խաղերը Բացուած Յայտարարեց

Իտալիոյ նախագահ Սերձօ Մատարելան 25-րդ ձմեռային ողիմպիական Խաղերը բացուած յայտարարեց Միլանի «Սան Սիրոյ» մարզադաշտին մէջ: Զուգահեռաբար մասնակիցներու շքերթ կը կատարուէր նաեւ Քորտինայի մէջ: Շքերթին մասնակցեցան 92 պատուիրակուծներ:

Խաղերու ջահը Միլանի մէջ բոցավառեցին իտալացի լեռնադահուկորդներ, եռակի ողիմպիական ախոյեաններ Ալբերտօ Տոմբան ու Դեբորա Կոմպանյոնին, Քորտինայի մէջ՝ իտալացի լեռնադահուկորդուհի, ողիմպիական ախոյեան Սոֆիա Գոջան:

25-րդ ձմեռային ողիմպիական Խաղերուն Հայաստանը ունի 5 ներկայացուցիչ: Անոնք կը պայքարին 3 մարզաձեւերու մէջ, դահուկավազք, լեռնադահուկային սպորտ եւ գեղասահք:

Ատրպէյճանի Բողոքէն Յետոյ Հայաստանի Ողիմպիական Զոյգի Կատարման Ժամանակ «Արցախ» Անուանումը Չի Նշուիր

Միջազգային Ողիմպիական Կոմիտէն եւ Գեղասահքի Միջազգային Ֆետերասիոնը քննարկեցին Ատրպէյճանի բողոքը:

Հայ գեղասահորդներ Քարինէ Յակոպովա եւ Նիքիթա Ռախմանին ողիմպիական մրցաշարին պիտի հանդէս գան Արա Գէորգեանի երաժշտութեամբ:

Պաշտօնական ցանկին մէջ ստեղծագործութեան անունը նշուած է որպէս է «Արա Գէորգեանի երաժշտութիւն»:

Ատրպէյճանական կողմը բողոք ներկայացուցած էր, որ «Արցախ» անունանումով երաժշտական ստեղծագործութեան օգտագործումը Ողիմպիական Խաղերու շրջանակին մէջ կ'ունենայ քաղաքական ենթատեքստ եւ կը հակասէ Ողիմպիական օրէնքներու սկզբունքներին:

ՄՕԿ-ը հայ գեղասահորդներու ծրագրի անուանումը փոխած է պաշտօնական ցանկին մէջ:

Կարինա Յակոբեանը եւ Նիկիտա Ռախմանինը կարճ ծրագրով հանդէս կու գան Փետրուարի 15-ին, իսկ ազատ ծրագրով ողիմպիական սառույց դուրս կու գան Փետրուարի 16-ին:

«Ինթերի» Տպաւորիչ Յաղթանակը՝ 5:0

Իտալիոյ ախոյեանութեան 24-րդ հանգրուանին փոխախօյեան «Ինթերը» հիւրընկալուեցաւ «Սասուօլոյի» կողմէ եւ պարտութեան մատնեց զայն 5:0 արդիւնքով:

Կոլեր նշանակեցին Եան Պիսէքը, Մարքոս Թիւրամը, Լաուիարօ Մարթինեսը, Մանուէլ Աքանժին եւ Լուիս Էնրիքէն:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին ատագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը «Ինթերի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ փոխարինուեցաւ 69-րդ վայրկեանին:

«Ինթերը» 58 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Սասուօլոն» 11-րդ տեղը կը գրաւէ՝ 29 կէտով:

«Արսենալ» Ուժեղ Էր «Սանտորլենտէն»

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի 25-րդ հանգրուանին փոխախօյեան «Արսենալը» Լոնտոնի մէջ մրցեցաւ «Սանտորլենտի» դէմ եւ յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Տուպիլի հեղինակ դարձաւ շուէտացի յարձակող Վիլքիոր Ճիոքերէշը: Ուշադրութիւն գրաւեց նաեւ սպանացի կիսապաշտպան Մարթին Սուպիմենտին:

«Արսենալը» 56 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Սանտորլենտը» 9-րդն է՝ 36 կէտով:

«Մանչըսթըր Սիթի» Յաղթանակը «Լիվըրփուլի» Դէմ

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի 25-րդ հանգրուանին ախոյեան «Լիվըրփուլը» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Մանչըսթըր Սիթիի» դէմ ու պարտութիւն կրեց 2:1 արդիւնքով:

74-րդ վայրկեանին հաշիւը բացաւ Տոմինիք Սոպոսլայը: Տասը վայրկեան ետք հաւասարութիւնը վերականգնեց Պերնարտօ Սիլվան:

Աւելցուած ժամանակին յաղթական կողմ նշանակեց էրլինկ Հոլանտը: «Մանչըսթըր Սիթին» 50 կէտով երկրորդն է, իսկ «Լիվըրփուլը» 7-րդն է՝ 39 կէտով:

«Մանչըսթըր Եունայթըտ» Պարտութեան Մատնեց «Թոթընհեմը»

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիգայի 25-րդ հանգրուանին «Մանչըսթըր Եունայթըտ» «Օլտ Թրաֆորտ»-ի իր դաշտին ընդունեց Լոնտոնի «Թոթընհեմը» եւ յաղթեց 2:0 արդիւնքով:

Կոլեր նշանակեցին քամերունցի յարձակող Պրայըն Մպեմօն եւ փորթուկալցի կիսապաշտպան Պրոուսօ Ֆերնանտէշը:

«Մանչըսթըր Եունայթըտ» յաջորդական չորրորդ յաղթանակը Փրեմիեր Լիգայի մէջ եւ 44 կէտով չորրորդն է: «Թոթընհեմը» 14-րդն է՝ 29 կէտ:

«Պարսելոնան» Խնդիր Չունեցաւ՝ 3:0

Սպանիոյ ախոյեանութեան 23-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Մալորկայի» դէմ եւ յաղթեց 3:0 արդիւնքով:

Կոլերը նշանակեցին լեհ յարձակող Ռոպերթ Լեանտովսկին, Սպանիոյ հաւաքականի եզրային յարձակող Լամին Եամալը եւ սպանացի կիսապաշտպան Մարք Պերնալը:

«Պարսելոնան» 58 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը, իսկ «Մալորկան» 15-րդն է՝ 24 կէտով:

Քարերասի Եւ Սպափէի Կոլերը Յաղթանակ Բերին «Ռէալին»

Սպանիոյ ախոյեանութեան 23-րդ հանգրուանին փոխախօյեան «Ռէալ Մատրիտը» հիւրընկալուեցաւ «Վալենսիայի» կողմէ եւ յաղթեց 2:0 արդիւնքով:

Սպանացի պաշտպան Ալվարօ Քարերասը եւ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մպափէն գրաւեցին մրցակցին բերդը:

«Ռէալը» 57 կէտով երկրորդ տեղը կը գրաւէ եւ առաջատար «Պարսելոնային» ետ է մէկ կէտով: «Վալենսիան» 17-րդն է՝ 23 կէտով:

21-րդ Դարու Լաւագոյն Ֆութպոլիստները

Ֆրանսական Canal+ հեռուստաալիքը ներկայացուց 21-րդ դարու լաւագոյն ֆութպոլիստները՝ առաջին տեղը շնորհելով աշխարհի ախոյեան Արժանթինայի հաւաքականի յարձակող Լիոնել Մեսիին:

Փորթուկալցի հաւաքականի յարձակող Քրիշտիանու Ռոնալտուն երկրորդ տեղը գրաւեց:

Լաւագոյն եռեակը կ'եզրափակէ Ֆրանսայի հաւաքականի նախկին կիսապաշտպան Զինետին Զիտանը: